

J. S.

Francesca Samec

Franziska Samec

Franziska

Samec

Jest sim Mati lepe ljubezni, strahu. božjiča,
spoznanja in svetiča upanja. Str. 24. 24.

Lith u Kunsih. von Gebr C u N Benziger in Einsiedeln.

Lilija v' božjim vertu

ali

deviški stan,

njegova

lepota in pomočki ga ohraniti.

Po

spisih svetiga

M. Alfonsa Ligvorskiga,

s' perstavkam

svete maše, napeljevanja Kristusovo terpljenje
premišljevati, in raznih molitev.

Na svitlo dala spisavca bukev:

Dvoje naj svetejši Serce.

*Z' dovoljenjem visokočastitljiviga Ljubljanskiga
Skofjstva.*

(Z' eno podobo.)

V' Ljubljani, 1851.

Natisnil Jožef Blaznik.

„Devica skerbí za to, kar je Gospodoviga, de bi bila sveta
na telesu in duhu.“

1. Kor. 7, 34.

„O kako je lep čist rod, ki se v' čednosti sveti! ker
večin je njegov spomin: per Bogu in per ljudéh
hvalo ima. Kadar je pričujoč, ga posnémajo; kadar
pa zginé spred oči, po njem hrepenijo; on nósi ko
premagavec večno krono, ker je prejél plačilo v'
bóji za čistost.“

Bukve modr. 4, 1. 2.

Deviška čistost.

Vrednost in lepota deviške čistosti.

1. **D**uše, ktere se *Jezusovi ljubezni* posyete, in njemu lilijo *neomadežane čistosti* ohranijo, so *Bogú* tako ljubeznjive in prijetne, kakor *angelci nebeski*. *Oné bodo kakor angelci božji v' nebesih*. Tolika tedej je cena deviške čistosti. Sv. *Ambrož* pravi od čistosti: „*Kdor to čednost ohrani, je angelc; kdor jo zgubi, je hudôba.*“

Kardinal *Baroni* piše, de je neka umirajoča devica, *Georgija* po imenu, vidila golobe okoli sebe ferčati. Ko so devičje truplo v' cerkev nesli, so se golobje na cerkveno streho usedli; usedli so se ravno ondi zgorej, kjer je spodej devičje telo ležalo, in so tako dolgo ostali, de so telo v' zémľjo djali. Te golobe so sodili, de so angelci, ki so deviško truplo k' pogrebu spremili.

Po pravici se torej *devištvu angelska čednost* imenuje; ker ta čednost, pravi sv. *Ambrož*, svojo podobo v' nebesih ima, de ji naslédva, ondi gori, kjer prebiva *Ženin čistih duš*.

2. Duša, ktera svoje devištvu *Jezusu Kristusu* posveti, se po pravici *Kristusova nevesta* imenuje. Torej piše sv. apostel *Pavl* svojim deviškim učencam: „*S' Kristusam sim vas za-*

ročil, *de vas skažem kakor čisto devico.*“ Nebeški Zveličar sam se devicam v' priliki dá ženina imenovati: *Šle so Zeninu naprót; šle so z' njim k' ženitranju.* Kadar govori nebeški Zveličar od družih ljudi, se jim da Učenika, Pastirja, Očeta imenovati; kadar pa od devic govori, hoče Zenin imenovan biti. Zato se je derznil sv. *Gregori Nazjanzenski* visoke besede spregovoriti: „*Čisto devišтво bo s' Kristusam Zeninam ozaljšano.*“

Jezus Kristus je deviško čednost ljudém posebej zaslužil; devišтво ima per njem posebno vrednost. Torej je v' skrivnim razodenji pisano, *de device hodijo za Jagnjetam, kamor gre.* *Mati Božja* je nekđaj rekla neki duši, *de Kristusova nevesta mora vse čednosti ljubiti, še nar bolj pa čistost, ker s' čistostjo se enači svojimu nebeškemu Zeninu.* Sv. *Anton Pado-vanski* pa piše, *de, akoravno so vse pravične duše, po besedah sv. Bernarda, Gospodove neveste, se vender device na posebno vižo njegove neveste imenujejo.* Torej je sv. *Fulgenci* imenoval Jezusa Kristusa Ženina čistih duš.

3. Sv. *Klara Montefalkonska* je rekla, *de ona svoje devišтво tolikanj ljubi in spoštuje, de bi rajši svoj živi dan terpela peklenške bolečine, kakor ta dragi zaklad zgubila.* Sveti *Neži* se je sin Rimskiga poglavarja ženina ponujal; blaga in častitljiva je pa po vsi pravici odgovorila, *de je že našla boljšiga Ženina.* Tudi sv. *Domitilo*, iz rodovine cesarja *Domicjana*, so žene pregovarjale, *de naj kneza Avrelijana vzame, de ji to ne bo nič škodovalo, ker, desiravno je on nevernik, ona lahko kristjanka ostane.* Devica pa je rekla: „Povejte

mi, ko bi devico kralj in kmet ob enim snubila, kateriga si bo ženina zbrala? Ako bi se z' Avrelijanam zaročila, bi mogla zaročilu s' kraljem nebés in zemlje odreči; bi li to ne bilo nespametno? Povejte knezu Avrelijanu, de naj se ne trudi, in me ne iše v zakon." Jezusu Kristusu, ki mu je bila svoje devištvo posvetila, zvesta ostati, se je dala živo rajši sežgati; in neusmiljeni Avrelijan ji je to smert res nakhlonil. Sveta *Suzana* je bila siljena, *Maksimina* vzeti, in bi bila cesarica. Ker je pa svoje devištvo rajši nebeškemu Ženinu posvetila, je bila na cesarjevo povelje k' smerti obsojena. Tako se je veliko svetih devic kraljem in cesarjem odpovedalo, de so se z' Jezusam zaročile. Zveličana *Joana*, Portugalska kraljeva hči, ni hotla *Ludovika XI.*, Francoskiga kralja, de je devištvo ohranila. Ravno iz tega namena je zveličana *Neža* odrekla *Ferdinandu II.* cesarju; *Elizabeta*, Ogerska kraljeva hči, ni hotla *Henrika*, Avstrijanskiga nadvojvoda. In tako veliko družih.

4. Devica, posebno če devištvo še z' obljubo zapečati, je z' *dušo in s' telesam* vsa *bošja last*. To je naznanil sv. *Pavl*, ker pravi: „*Devica skerbi za to, kar je Gospodoviga, de je na telesu in na duši sveta; ktera pa moža ima, skerbi za to, kar je svetoviga, kako bi možu dopadla*“. Apostel pristavi: „*To rečem k' vašimu pridu — opominjam vas k' temu, kar je spodobno, in vas zmošne stori, k' Bogu brez zaderška moliti*“. Omoženim je veliko reči na póti, se posvetiti, in ti zaderžki so toliko večji, kolikor vikši je njih stan, kolikor obširniši njih zadéve s' svetam.

5. Ako želi zakonska v' svetosti živeti, se mora pomočkov poslužiti, ki so k' temu potrebni. Mora svete zakramente pogosto prejemati, bogoljubne reči premišljevati, se znotranje in zunanje zatajevati, zaničevanje, poniževanje, uboštvo ljubiti; de ob kratkim rečem: z' vso skerbljivostjo mora gledati, de spozná, kaj ji je storiti, de bo Bogu dopadla. Torej je potrebno, de si posvečnost, vso nečimurno čast in pohlepnost za časnim premoženjem iz glave izbija. Kako zlo pa omoženi časa, perložnosti in pomočkov k' temu permankuje! Kako težko ji je velikrat, se v' duhu zbrati! Ktera ima moža, skerbí za to, kar je svetoviga, pravi apostel. Žena mora misliti, kako bo domače obravnovala, otroke redila, stregla možu, njegovi rodovini, staršem in bratom, ki so pogosto veliko nadležniši in čmerniši, kot mož sam. Torej mora njeno serce razdeljeno biti, kakor apostel pravi, ker ona svojo ljubezin ima razdeljeno med možem, otroci in Bogam. Kako malo časa ima žena moliti, večkrat sv. rešnje Telo prejeti, ker ji rado časa permankuje, hišo verdevati in preskerbeti! Mož hoče postrežen biti, zmirja in je nejevoljin, ako ni naglama opravljeno, kakor on ukaže. Deržina velik nepokoj dela, vpije, se prepira, hoče večkrat imeti, kar ji ne gre. Otroci, ako so majhni, se jokajo, hočejo zdaj to, zdaj to; ako so odrašeni, je še hujši; delajo skerb, žalost, silijo v' slabe družine, pridejo bolezni in druge nevarnosti. Per tolikim terpljenji, nepokoji, skerbéh se bo pač kdo v' duhu zbral, zvesto molil! Še veliko tezej je zavoljo prejemanja svetih zakramentov. Ali, Bog hotel! de bi za

žené ne bilo še družih nevarnost, ki so veliko težej premagati, kot une, ki so bile zdaj popisane. Žene same nar bolj vedó, v' koliki nevarnosti so, gnado božjo in dušo zgubiti.

6. Bogoljubne device se popolnoma Jezusu Kristusu zročijo, ga s' celo ljubeznijo ljubijo, in tako živijo v' stanu, ki je nar srečniši in nar bolj popolnoma. Niso v' nevarnostih, katerih se zakonske ne morejo ogniti; niso navezane na otroke, ne na posvetne ljudi; ne na blago, ne na navadne nečimurnosti ženskiga spola. Vsa njih skerb in trud gre na to, de bi Jezusu dopadle, ki so mu darovale dušo in teló. Odmaknjene posvetnimu hrupu in kriču imajo večji in lepši perložnost, nebeški kruh svetih angelov vživati, moliti, svete bukve brati, na zveličanje svoje duše misliti, v' duhu zbrane biti. Njih serce namreč ni zavezano, ker devica ima nepotrebnih misel svobodno dušo, pravi *Teodorét*. Zato deviška duša le to misli, kako bi bila vedno in vselej v' zaupni prijaznosti z Bogam. To je apostel naznanil, pravi *Ekumeni*, ker je rekel, de *devica bodi sveta na telesu in na duši*. Te besede imenovani pisavec tako razlaga: „Sveta na telesu zavoljo čistosti, sveta na duši zavolj zaupniga tovarštva z' Bogam.“

7. Device, ki vedno popolnamosti išejo, so ljube neveste Jezusa Kristusa, ker po tem, ko so mu telo in dušo posvetile, v' tem življenji nič družiga ne išejo, kot njemu dopasti. Sv. Janez je bil zavoljo tega *ljubljeni učenik Jezusa Kristusa*, ker je bil devica, to je, devišk. Torej cerkev poje od njega: „Devica (devišk) je bila od Gospoda izvoljena, in zmed

druzih nar bolj ljubljena.“ *Deviški* se Gospodovi pervenci imenujejo: *ker device so. Le ti hodijo za Jagnjetam, kamor gre; so zmed ljudi odkupljeni, de so pervenci božji in Jagnjeta.* Kaj pa se imenujejo pervenci? Kardinal *Hugo* to tako razlaga: „Kakor je nam zgodnje sadje ljubši, tako so posvečene device Bogu ljubši“.

8. Sveto pismo pravi v' visoki pesmi, de se nebeški *Ženin med lilijami pase.* Te lilije so deviški, ki svojo čistost neomadežano ohranijo, božjo voljo dopolniti. *Učen pisavec* pravi od teh besed sv. pisma: Kakor se peklenški duh od nečistosti debelí, ravno tako se Jezus Kristus pa med *lilijami čistosti pase.* Sv. *Beda* terdi, de petje svetih devic je božjemu Jagnjetu ljubeznjivši, kakor petje vsih družih svetnikov. Zamore se pa še več reči, sme in more se reči: nobena hvala ni zadostna, vrednosti devišтва dohvaliti. *Vse, kar se visoko spoštuje, se s' čisto dušo ne da permeriti,* pravi mōdri. Torej kardinal *Hugo* okolišino v' misel vzame, de od družih obljub se zamore rešiti, nikakor pa ne od obljube devišтва, ker se nobena reč ne more najti, kar bi bilo visoki ceni in vrednosti devišтва enakomerno. To je že prečista Marija devica na znanje dala, ko je rekla angelu: *Kako se bo to zgodilo, ker moša ne spoznam?* Je hotla na znanje dati s' temi besedami, de je perpravljena, veliko rajši, časti Božje Matere ne imeti, kot brez deviške časti biti.

9. Sv. *Ciprijan* pravi: „Deviška čistost je kraljica vsih čednost.“ In sv. *Efrem*, ko od devišтва govori, pravi: „Ako to ljubiš, boš od Boga v' vsih rečeh osrečen in oblagodar-“

jen.“ Deviški, ki lilijo deviške čistosti nezvé-
njeno ohranijo, de bi Jezusu Kristusu dopadli,
so od Njega blagoslovljeni v' vsih rečéh. Sv.
Bernardin Sijenski pravi: „Devištvo dušo zmož-
no stori, nebeškiga Ženina gledati, v' tem
življenji skoz véro, v' unim življenji skoz ve-
ličanstvo.“ In, o koliko neizrečeno čast per-
pravlja Jezus Kristus svojim nevestam v' ne-
besih, ki so mu na tem svetu svoje devištvo
posvetile! Svoji veliki služabnici *Joani Orzin-
ski* je bil Bog častitljivi kraj pokazal, kateri je
tistim odmenjen, ki svoje devištvo Jezusu Kri-
stusu posvetijo. To viditi, je zavpila: „O kako
ljube in prijetne so Bogu in Marii device!“

Posebna krona časti in veselja je lorber-
jeva; in vsi sveti učeniki terdijo, de bodo de-
vice v' nebesih z' lorberjevim véncam kronane.
Za to je v' skrivnim razodenji rečeno od de-
viških: „*Nikdo ni mogel te pesmi peti, kakor
unih sto štir in štirdeset tavisent, kleri so
odkupljeni od zemlje.* Sv. *Avguštin* razlaga
te besede in pravi: „Veselja, ktere Jezus Kri-
stus deviškim da, ne bodo drugim svetnikom
v' delež, ki niso bili deviški.“

10. Če pa devica želi biti sveta, in prava
nevesta Jezusa Kristusa, ni zadosti, de je
devica; ona mora biti tudi modra devica, in
obilno olja imeti v' svetilnici svojiga serca,
de olje neprenehama gori v' ljubezni do nje-
niga Ženina. Nespametne device so bile tudi
device; ker se pa niso z' oljem preskerbele,
so bile od božjiga Ženina zavernjene, ko so
hotle iti na svatovšino. Naravnost jim je rekel:
„*Ne poznam vas.*“ Devica tedaj, ki želi biti
prava **Zveličarjeva** nevesta, ne smé na tem

svetu druge skerbljivosti, družih misel imeti, kakor Jezusa Kristusa ljubiti in Njemu samimu dopasti. Sv. *Bernard* pravi, de Bog hoče, de se ga moramo kakor Gospoda bati, kakor Očeta ga spoštovati, kakor Ženina ga ljubiti.

P o m o č k i

deviško čistost ohraniti.

Molitev.

Pervi pomoček je molitev s' premišljevanjem. Le tá je zveličavno ognjiše, na katerim se duša od ljubezni božje vneme. „V' mojim premišljevanji se je oginjal vnel“, pravi psalmodpevic. — V' skušnjavah zoper čistost se mora urno z' molitvijo k' Bogu perbéžati, in njega pomoči prositi. Častita sestra *Cecilija Kaste-linka* je velikrat rekla: „*Brez molitve ni mo-goče čistosti ohraniti.*“ Ravno to že *Salomon* priterdi: „*Ker sim vedil, de ne morem zder-šin biti, ako mi ni od Boga dano — sim perstopil k' Gospodu.*“

Sveto obhajilo.

Drugi pomoček je sveto obhajilo. Sv. *Bonaventura Serafinski* pravi: „Ta pomoček je hišica, v' ktero nebeški kralj svoje neveste pelje, sveto ljubezin vrvnati v' njih sercih, de bližnjiga kakor sebe in Boga čez vse ljubijo.“

Zatajevanje.

Tretji pomoček je zatajevanje. *Kakor lilija med ternjem, je moja preljubeznjiva med hčerami*, se bere v' visoki pesmi. Kakor se lilija med ternjem ohrani, tako devica svojiga devištva ne bo ohranila, razun le z' zatajevanjem. To je rekla tudi sv. *Marija Magdalena Paciška*: „Čistost med ternjem cvete.“ Kar nemogoče je, de bi devica Jezusu zvesta ostala, ki svojih počutkov ne berzdá, se zdaj v' jedljivost podá, zdaj očí vsekódi obrača, zdaj vsakoršnih novic in burk poslušá, — kar nemogoče je, de bi devica v' sredi posvetnih razveseljevanj Jezusu Kristusu zvesta ostala. Le med ternjem zatajevanja se zamore ohraniti.

Sv. Bazili tako govori od devic: „Ne spodobí se, de bi device s' katerim delam svojiga telesa prešestvale, ne z' jezikam, ne z' ušesi, ne z' očmi, ne z' dotikanjem, še veliko manj s' sercam.“ De se devica čista ohrani, mora njen jezik pošten biti; mora v' besedah na vso moč previdna biti, in se pogovorov z' moškimi ogibati, kolikor je le mogoče. Pošten bodi njen sluh, de pred vsim prederznim posvetnim govorjenjem beži kakor pred smertjo. Poštene naj bodo njene očí, de jih nikoli ne vpirajo ljudém v' obličje; postene njene roké, de je v' ti reči vsa previdna in sramožljiva do družih in do sebe. Pošteno bodi njeno serce, de si prizadeva, vsim nesnažnim mislim zoperstati, ter berž, ko se jih zavé, nebeškiga Zveličarja in njegovo deviško Mater v' pomoč pokliče. De zvesta in brez madeža ostane, je potreba, si v' jedi pertergovati, s' postam in

z' drugimi pokorili telo mertviti. Ako tega ne more zavoljo bolehnosti, naj težave, zaničevanja poterpežljivo prenaša. *Neveste Jagnjetove hodijo za Njim, kamor koli gre.* Nebeški Zveličar ni hodil po poti veselja, ampak po poti terpljenja, bolečin in zaničevanja. Torej so svete device terpljenje in zaničevanje vselej toliko ljubile, de so radovoljno in z' velikim veseljem vsak terpež in smert terpele.

Samotnost.

Četerti pomoček deviško čistost ohraniti, je *samotnost*. Nebeški Ženin pravi: *de so lica njegove neveste lepe, kakor gerličine.* Gerlica beži od družine družih tic in samoto ljubi. Devica bo lepa pred obličjem Jezusa Kristusa, ako je samotna, in se pred ljudskimi očmi skriva, kolikor le more. *Sv. Marija Magdalena Paciška* je velikrat rekla: „Čistost je cvetlica, ki le v' zaklenjenih vertih med ternjem raste.“

Devica mora svojih počutkov skerbno varovati, brez potrebnosti ne med ljudi zahajati. *Sv. Hieronim* pravi: „Božji Ženin je ljubosumen, in ne terpi, de bi bilo obličje njegove neveste od družih gledano.“ Torej mu je zlo zoperno, ako njegova nevesta iše, obzijana biti in v' tovaršije zahajati. Pobožne device naj se skrivajo pred svetam, in kadar morajo med ljudi iti, naj gledajo biti bolj rězne in nedopadljive, ne pa v' prijetni in mikavni podobi. *Boland* piše, de se je sveta devica *Andere-nizina* bala ljudem dopasti; torej je v' molitvi Boga prosila, naj bi dal, de bi v' obličje odurna (ali zamerzna) bila. Uslišana je bila; po molitvi so

se je góbe prijela, in slehernimu se je gnusila in studila.

Jakop Vitrijaški pripoveduje od sv. *Evfe-mije*; ko je bila od nekoga pregrešno ljubljena, si je z' nožem nós in ustnice odrezala, rekoč: Nečimerna lepota, v' prihodnje ne boš perložnost greha! — Nekaj enaciga pripoveduje sv. *Anton*, in Kardinal Baroni poterdi, od svete *Ebe*, opatinje Korliganskiga samostana (ali kloštra) v' Šotii. Ko se je bala, de bodo divji sovražniki pervréli, si je z' nožem nos in zgornjo ustnico do zób odrezala; ravno tako so storile po njenim zgledu vse druge nune, njih trideset števila. Ko so divjaki v' klošter peršli in vidili takó nespodobno ranjene, so iz jeze poslopje zažgali, in so vse zgoréle. Sveta cerkev pa je vse svetim marternicam perštela. Tako samiga sebe poškodovati, se vé, de človek ne smé; une svete device so to iz nagiba sv. Duha storile, de so deviško čistost obvarovale. Iz tega se vidi, koliko so zamogle device storiti, ktere so ljubile svojiga nebeškiga Ženina, de so človeški hudobii odšle. Torej se mora devica, kolikor je moč, ljudém pred óč varovati. Devica, ki se z' Jezusam Kristusam zaročí, se odpové svetu in vsim njegovim slepíjam. To je zaveza, ki jo z' nebeškim Ženinam stori, in to zavezo moraš spolniti, o nevesta Jezusova!

Grešne perložnosti se varovati.

Ako želite čiste oštati, kakor mora biti nevesta Jezusa Kristusa, varité se perložnosti greha. Skerbite, nevedne biti v' vsih rečéh, ki so čistosti naspróti. Varite se bukev in spisov,

kteri bi bili škodljivi vašimu sercu. Ako slišite govorjenje, ki se ne spodobi, bežite; ali skušajte govorjenje na kej družiga zaverniti, kar je pošteniga. Varite se malih reči, de v' hujši ne zabredete. Nektere reči so majhne viditi, kakor: en pogled, perjazna beseda, mali dar; pa iz njih se utegne iskra uterniti, in iz iskre pekel, v' katerim bote gorele. Ne zaupajte prederzno nase, temuč varite se vsake nevarnosti. Svetniki so se po samotah skrivali, čistost ohraniti, in vé bi se v' perložnosti nastavljale? Ne govoríte z' drugim spolam od posvetnih nečimurnost, ne norčujte z' njimi! Nikoli se ne smejajte besedam, pred kterimi vas mora rudečica spreletéti! Bežite, bežite pred hudim, in bodite odkritoserčne do spovednikov. Razodeníte jim svoje skušnjave, in vse nevarnosti, h' katerim priložnost daste, in prosíte za svét, kako bi se iz njih rešile.

Nebeški Ženin ima veselje ob dnevu, ko se z' devico zaroči. To je v' visoki pesmi naznanjeno. *Izidite, Sijonove hčere, in glejte kralja Salomona v' njegovi kroni, s' ktero ga je kronala njegova mati v' dan njegoviga zaročenja, in v' dan, ko se je njegovo serce veselilo.* To je uméti od devic, ktere so se popolnoma podale v' ljubezin svojiga božjiga Ženina in se takó na svatovšino perpravljajo. Ta nebeški Ženin hoče, de naj se zavoljo tega z' njim vse nebesa veselijo: *Veselimo in radujmo se, in dajajmo Mu češenje; ker Jag-njetova svatovšina je peršla, in njegova nevesta se je perpravila.* Nevestna lepotija, ki Jezus hoče, de naj se njegove neveste z' njo ozaljšajo, ni nobena druga, kakor čednost,

zlasti ljubezin in čistost. Zlate verižice (ali kėtnice) ti bomo na vrat naredili, ki so s' srebram prevlečene mnogoterno; se bere v' visoki pesmi. Zlate verižice, ki so s' srebram preprėzene, pomenijo ljubezin in čistost. To so drage oblačila in dragi kamni, s' kterimi Gospod svoje neveste zaljša, kakor pravi sv. Neša: „Na desno roko in na vrat mi je dra- zih kamnov obėsil. Gospod me je oblekel s' plajšem iz zlata tkanim, in me je z' neprecen- ljivimi navratnicami ozaljšal.“

Le samiga Boga iskati.

Sv. Bernard piše nevestam Kristusovim: „Nevesta Jezusova! ne misli več na se, ne na svet: nisi več svoja, nisi svetova; Božja si, ker si se Bogú darovala. Vse pozabi, in ohrani se le samimu tistimu Źeninu, kteriga si zvolila. Boga si zvolila, Bog je tebe pred tolicimi družimi sebi nevesto zvolil. Torej — piše dalje sv. Bernard — stavi vse svoje upanje, vso svojo ljubezin v' Jezusa, ki je tvoj Źenin, kite je od vekomej ljubil, in te iz neskončne dobrote toliko ljubeznjivo k' svoji ljubezni spravil.“

Za to tedaj, o nevesta Jezusova! ako svet hoče od tebe ljubezin imeti, odgovōri mu, kakor sveta Neša: „Preč, preč, ti smertni okostnjak. Ti hočeš ljubezin od mene; jest pa ne morem nikogar ljubiti, kakor le Bogá samiga, kteri me je poprėd ljubil.“ To je sveta ponaša, pravi sv. Hieronim, ktero naj nevesta Jezusa Kri- stusa v' svojim sercu ima. On pravi: „Vedi, de ti si boljši od svetá, in reci: našla sim ga, kteriga je iskala moja duša, deržala ga bom in ne spustila.“ Posvetne neveste si v' čast

štejejo, ako se z' imenitnim in bogatim gospodam zaročé; ti se pa pohvali, de imaš boljši srečo, ker si nevesta kralja nebés in zemlje. Razveséli se in reci: našla sim Ga, kteriga moja duša ljubi, z' ljubeznijo Ga bom objela, nikoli Ga ne bom izpustila, ker ljubezin je véz, ktera dušo z' Bogam zveže in zedíni.

Zarés, devičja sreča je velika sreča! Lahko se ona hvali in reče: Moj ženin je, kterimu nebeški duhovi hrepenijo streči! Moj stvarnik se je z' menoj zaročil, in ker je On kralj in gospod vsih stvari, mi je boljši kot kraljevo krono dal. Vari pa te krone, o devica! dokler na zemlji strohljivo oblačilo smerti nosiš; iz lastniga zadolženja bi jo zamogla zgubiti. Vari, de ti je kdo ne poropa! Pústi stvari iz glave, in zmiram bolj se s' svojim nebeškim Ženinam zedíni z' ljubeznijo in z' molitvijo. Prosi ga, de naj ne perpustí, de bi se kdej ločila od njega. In kadar se stvari lotijo, tvoje serce posésti, in nebeškiga Ženina hočejo iz njega izgnati, zaupaj v' pomoč božjo in reci z' apostelnam: *„Kdo bo mene ločil od ljubezni Kristusove! Ne smert ne šivljenje, ne globokost ne visočina, ne zdanje ne prihodnje, ne druga stvar me ne bo ločila od ljubezni Božje.“*

Kakó naj bogoljubna devica vsa Božja bo.

Naše serce je táko, de brez ljubezni ne more živéti; ali Boga ljubi, ali pa stvari; ako stvari ne ljubi, svésto Boga ljubi. Torej nas sv. Duh opominja, skerbeti, de svoje serce čisto ohranimo vsih nagnjenj, ktere niso v' Boga obrnjene. Dokler bo serce Boga ljubilo,

bo življenje imelo, berž pa, ko svojo ljubezin k' stvarém oberne, bo smert našlo. Kakšno smert? Dušno smert. Vse, kar ni Božje, mora duša iz serca odganjati, de bo sveto zivela.

Če je kdo k' očetam v' pušavo peršel, ter zeled od njih sprejēt biti, so ga poprašali: Si pernesel pa prazno serce seboj, de ga bo zamogel sv. Duh napolniti? Pravo je bilo to vprašanje; ker serce, v' katerim zemlja živi, se ne more z' božjo ljubeznijo napolniti. Kdor posodo polno peska k' studencu pernese, je ne bo mogel napolniti, naj se še toliko trudi in perzadeva; ker pések mora poprej iz nje izpraviti. O dobrotljivi Bog! kakó de toliko ljudi móli, hódi k' svetimu obhajilu, in vender se ljubezin božja v' njih kej ne zvikša? Za to, ker pridejo s' sercam, ki je polno zemlje, to je: polno nagnjenja k' samolastni precenitvi, nečimurnosti, svojglavnosti, k' sorodovini ali drugim rečém. Dokler zemlje iz serca ne odpravijo, ljubezin božja vanj ne more. Pokažite mi dušo, ki nič posvetniga ne ljubi, obljubim, de je polna ljubezni božje. Zavoljo tega bi mogli zlo velikrat prositi, kakor *David*: „*Cisto serce stvari v' meni, o Bog!*“ Gospod! daj mi čisto serce, de bo brez nagnjenj, ktere za tabo ne težé.

„Gorjé mu!“ kliče sv. *Avguštin*, „kdor iz serca, ki je le eno, dvoje naredí, ga razdelí, en dél dati satanu! Ker po pravici se Bog nad tistim serdi, kdor z' njim, kakor s' svojim sovražnikom dela: za to bo On iz njegoviga serca bežal, in celo njegovo posestvo pustil satanu.“ Sveti Avguštin sklene in pravi: „K' manjšimu, Božja last duša ne more biti, ktera zunaj

Boga kej ljubi; bolj ko take reči ljubi, manj o Boga ljubila.“

Dokler je sv. *Terezija* neko malo neredno, vendar vso spodobno naklonljivost do nekoga iz svoje rodovine v' sercu imela, ni bila še prav Božja. Ko se je pa od vse ljubezni in nagnjenja do stvari odtergala, in celo svoje serce k' ljubezni božji obernila, je zaslužila od Gospoda ljubeznjive besede slišati: „*Terezija!* zdaj si vsa moja, in jest sim ves tvoj.“

Bog hoče iz celiga serca ljubljen biti. Slenernimu on zapoved oznanuje: *Ljubi Gospoda svojiga Boga iz celiga svojiga serca.* In to ljubezin, o kersanska duša! Jezus, tvoj ženin, popolnoma zasluži. Kako bi je ne zaslužil, ki je na sramotnim lesu sv. križa svoje življenje dal, ki se ti je tolikrat daroval v' nar svetejšim Zakramentu! „Pomni,“ pravi sv. *Krizostom*, „de se ti je vsiga dal, in si ni nič perhраниl!“ To je sv. *Bernarda* nar bolj vžgalo Boga ljubiti. On pravi: „Moj Bog se mi je vsiga dal, in je znemogel iz ljubezni do mene; tedaj se spodobi, de tudi jez ves iz ljubezni do njega omagujem.“

Nevesta Jezusa Kristusa ne smé druge pesmi peti, kakor novo pésem, ki pravi venčani pévic od nje: *Pojte Gospodu novo pesem!* Sv. *Avguštin* pravi: „Kaj poméni nova pesem družiga, kot novo ljubezin?“ Stare pesmi so ljubezin do stvari in do samih sebe, ktero od svojiga rojstva seboj nosimo zavoljo nagnjenja k' hudimu, kteriga nam je storil izvorni greh. Tega nas sv. Duh prepriča, rekoč: *Serce in misli so od mladosti k' hudimu nagnjene.* Temu nasprot je pa nova pesem ljubezin tistiga serca,

ktero se popolnoma Bogu daruje. Torej sv. Avguštín dalje govori: „Glas našiga serca, s' kterim Boga hvalímo, mora biti gorečnost svete ljubezni, de ga ljubimo, ker zasluži ljubljen biti, in vse veržemo iz svojiga serca, kar ni Bog.“ Jezus, naš križani Ženin, hoče, de naj bodo njegove neveste vsim rečem tega svetá križane; in če jim svet svoje lepotíje in nasladnosti pred oči stavi, morajo s' sv. *Pavlinam* glas povzdigniti in reči: „Vživajte, bogatini! svoje bogastva; vi, kralji! svoje kraljestva; naše kraljestvo in naša slava je Jezus Kristus sam, kteriga ljubiti več nese, kot posestvo in oblast vse zemlje.“ Nevesta Jezusa Kristusa naj ne želi družiga, kot ljubezin; naj ne živi od družiga, kot od ljubezni; naj ne iše družiga, kot v' ljubezni rasti. Blagor keršanski duši, ktera zamore z' resnico reči, kar je sv. *Francíšk Asizjan* rekel: „Moj Bog in moje vse!“ — Moj Bog! s' tolikimi ljubeznjivostimi si me obdal, bom kaj — li za posvetnim hrepenéla, ko sim tebe našla, kteri si vsa dobrota? Moj Bog in moje vse! Části, bogastva, veselja tega sveta, poslušajte! On je moja část, moje bogastvo, moje veselje, moje vse! *Kaj sim želela v' nebesih, kaj na zemlji zunaj tebe? O Bog mojiga serca, moj Bog in moj deleš vekomaj!* — *Našla sim ga, kteriga moja duša ljubi; deržim ga in ga ne spustim več od sebe.* Res, našla sim ga, ki ga ljubi moja duša; njega, kteri sam me zamore nasititi. Ves svet s' svojimi nasladnostimi in veseljnostimi, pekel z' svojo močjo me ne bo od Tebe ločil. Nikoli, nikoli te ne spustim od sebe, Jezus, ženin moj! Z' ljubeznijo te bom deržala, nikoli te ne bom

upustila; vsa sklenjena s' teboj hočem živeti
in umreti.

Popolnamost in pravi mir vesti doseči, je
potrebno, svétu in samimu sebi odmreti. *Bla-
gor mertvim, kateri v' Gospodu umerjo*, se
bere v' skrivnim razodenji. Brez bolečine se
da umreti ne more; de tedaj svétu odmerješ,
de potreba terpljenja in serčnosti. Nebeško
kraljestvo v' svetim pismu je permerjeno zdaj
zakladu, ki ga doseči, se mora vse prodati;
zdaj mestu, ki si moramo silo storiti, vanj
priti, ker so ozke vrata; zdaj kraljevi hiši,
za katero morajo kamni z' dletam obdelani biti,
(in ti kamni so naše duše); zdaj gostém, ki
se ne more na nje, ako terga tega svetá
ne zapustiš; zdaj stavi, ki se mora do cila
dóči, de se dóbí; zdaj kroni, ki jo doseči, se
mora vojskovati in premagati; ob kratkim: de
svetu odmerjemo, moramo narediti, de samo-
astna ljubezin v' nas umerje.

Sv. *Avguštin* pravi: „Bolj če se lastna
ljubezin manjša, bolj božja ljubezin raste;
smert lastne ljubezini je popolnamost ljubezini
božje.“ Ljubezin božja se méri potem, kako
je močna. „Goreča ljubezin“, pravi sv. *Avguštin*,
vse premaga, če je še tako težkó.“ In na
drugim kraji: „Bogoljubna duša, ako za Boga
terpí, ali terpljenja ne občuti, ali pa če ga
občuti, ga rada ima.“ Ravno ta veliki in modri
ačenik piše, de mu je popolnoma ljubeznjivo
in prijetno, ker se je posvetniga veselja rešil;
poprej se je bal zapustiti, zdaj mu veselje
dela, de ga je zapustil. Duši, ki je vso lju-
bezin Bogu dala, se vse lahko zdi: uboštvo,
pokoršina, zatajevanje, in tako dalje; ktera

pa s' samim Bogam še ni zadovoljna, se j vse težko zdi.

Kar koli dobriga storimo, res je, de vse od Boga pride; še imena *Jezusa* ne moremo izreči brez božje gnade, uči sv. apostel Pavl. Ali Bog hoče, de tudi mi dopolnimo, kar je našiga, ter z' božjo gnado vred delamo za svoje zveličanje. Veliko duš bi bilo rado svetih; pa le takó, de bi Bog sam vse storil, in jih posvetil brez njih truda in težáv. To pa ne more biti; božja postava se imenuje járem, kteriga dva nósita. To nam naznanuje, de nam Bog res pomaga, de moramo pa tudi sami sebi pomagati, potlej bomo zveličani. Velikrat s moramo prav močno silo storiti, ta járem nositi in si nebesa zaslužiti. *Ker silo terpi nebeško kraljestvo, in le silni ga na se potegnejo*, pravi naš Gospod.

Devica! ker te je Kristus sebi nevesto zvolil, bodi stanovitna, in ne daj, de bi ti tvoji sovražniki kraljičjo krono vzeli, ktero ti je kralj večne časti v' nebesih perpravil; temuč podvizaj se, njemu podobna biti, ker *vsi izvoljeni morajo njemu podobni biti*, uči skrivno razodenje. On pred nami gre s' ternjem kronan, s' težkim križem obložen, zasmehovan, po celim životu z' ranami obdan, in vábi vse, kteri ga želé naslédovati, de naj zatajajo sami sebe, rekoč: *Ako hoče kdo za menoj priti, naj zataji samo sebe*. On je zate umerl, ker te ljubi; tudi ti ga moraš ljubiti in sama sebi odmreti, kakor sv. *Frančišk* pravi: „O moj dobrotljivi Jezus! spodóbi se, de iz ljubezni do tvoje ljubezni umerjem, ker si ti iz ljubezni do mene umerl.“ O res, spodobno je, de sebi odmerješ, in ti-

stimu Bogú živiš, ki je za te umerl, pravi sv. apostel Pavl. De si sama preslaba, to dopolniti, je res; božja moč pa ti bo pomagala; zaupaj v' dobroto svojiga Ženina v' nebesih. Ako te pa hudobni duh straši, nezaupno déla in šepa, rekoč: Kako boš zamogla v' zatajevanji preživeti? kako se boš vsim nasladnostim in nečimurnostim odpovedala? odgovôri mu z' besedami sv. Pavla: *Vse premorem v' tem, kateri me močno dela; sama iz sebe ne morem nič; Bog pa mi bo moč dal storiti, kar od mene tirja, ker on me je sebi nevesto zvolil, in me poklical, de Njega in le Njega ljubim. Keršanska duša! véš, de moraš serčno in zaupno prositi, in dal ti bo Bog, kar sama ne premoreš. Obljubil je, vse dati, kar se od njega zaupno prosi: *Vam povém: vse, kar koli v' molitvi prósíte, vérvajte, de bote prejeli, in se vam bo zgodilo,* pravi Jezus sam.*

De bo človek zarés v' dobrim močnejši perhajal, ter se zôril za večno življenje, kakor sadje proti jéseni na košatim drevji, se mora z' vso serčnostjo potrebnih pomočkov poslužiti. K' temu se ne tirjajo čeznavadne in posebne déla, ktere nad človeško moč segajo: dosti je, de vsakdanje pobožnosti pridno in z' zbranim duham opravljáš, in v keršanskih čednostih živiš.

Nar imenitniši pomočki k' temu so:

1. Imej žive želje svetost doseči.

2. Serčno zaupaj v' Jezusa Kristusa in njegovo deviško Mater.

3. Vari se vsaciga greha, vsaciga zadovoljniga pregreška, vsake nepopolnamosti. Ako te pregrešik prehití, se ne podajaj v' malo-

serčnost; temuč obžaluj ga, in hodi dalje p
poti čednosti.

4. Ustavljaljaj se vsimu nagnjenju k' stva
rém, zatiraj svojo lastno voljo in povzdigova
nje ali veljavo same sebe.

5. Božjih in cerkvenih zapoved se zvest
derži.

6. Vsakdanje duhovne opravila opravljaj
popolnoma, kolikor je moč.

7. Skerbi, de z' dovoljenjem spovedniko
vim pogosto presveto rešnje Telo prejmeš. Pre
mišljuj večkrat to veliko dobroto in druge skriv
nosti svete vere.

8. Stóri, kar spoznaš, de je memo dru
ziga Bogú ljubši, in tvoji lastni volji bolj naspro

9. Vse težave, ki se ti permerijo, iz Bož
roke dobrovoljno sprejmi.

10. Ljubi jih in dobro jim stori, kateri
preganjajo.

11. Per vsakim govorjenji skusi kaj z
božjo čast, za svoje ali za družih zveličan
oberniti. Če se kej v' govorjenji zarečeš, c
bi utegnilo komu škodovati, daruj Jezusu, c
naj popravi, kar ne moreš sama.

12. Oberni vse v' božjo čast; vse djan
in nehanje Bogu daruj ter z' Jezusovim z
služenjem sklêni.

13. Tudi samo sebe za vselej Bogu daruj
in to misel večkrat obnôvi; prosí, de naj
vselej po svoji dopadljivosti s' teboj ravná.

14. Per vsim svojim djanji in nehanji
Boga, in ne same sebe.

15. Velikrat môli, še večkrat preišljuj: r
ké per delu, serce per Bógu. Zaupljivo se per
ročuj Jezusu Kristusu in njegovi deviški Mate

Molitev.

Moj Bog, moja neskončna ljubezin! ki si neskončne ljubezni vreden; kdáj te bom ljubila, kakor si ti mene ljubil? Ti si nisi nič perhranil, kri si prelil, življenje dal, de bi te ljubila; kako bi smela jest kej tebi utergovati? Odpusti mi, moj Jezus, de sim nehvaležna bila, in velikrat bolj po svojim lastnim nagnjenji, kakor po tvoji ljubezni hrepenéla. Oh, moj Gospod in moj Zenin! bolj in bolj mi razodéni svojo veliko in prečudno ljubeznjivost, de te bom neprenehama ljubila, in nič družiga ne želela, kakor le tebe ljubiti. *Govôri, o Gospod! tvoja služabnica te poslušá.* Govôri, povej mi, kaj želiš od mene? v' vsim ti bom pokorna; tvoji ljubezni, tvojimu usmiljenju se prihodnjič ne bom stávila. Vsiga si se meni dal, tudi jest se tebi popolnoma zročim. Usmiljeno me sprejmi; o, nikar me ne zaverzi! Ljubim te, o neizrečeno ljubeznjivi Zveličar! ljubim te, moja nar večji dobrota! In ker si obljubil dati, kar koli boš prošén, te prosim s' sv. Ignacijem: „Daj mi ljubezin, daj mi gnado, in obilno bom bogata!“ daj mi, de te bom ljubila, daj mi! de bom ljubljena od tebe; nič družiga nočem, nič družiga te ne prosim. — Marija, ki si bila vselej Božja, zavoljo tiste ljubezni, s' ktero je tvoj Sin in Gospod tebe ljubil, mi per-

dobi gnado, odsihmal nič ne ljubiti, kakor Boga, Boga le samiga. Amen.

Zakrament svete pokore.

Pogosta spoved ne zbrisuje samo dušnih madežev, ampak duša tudi moč dobí, de se ložej popréšnjih grehov váruje. Angelski učnik, sv. *Tomaš*, uči, de moč pokore ne zatre samo storjenih grehov, temuč storí tudi, de grehi vnovič ne poganjajo. Sv. *Bernard* perpoveduje v' popisovanji življenja sv. Malahija od neke žene, ki je bila tolike nepoterpežljivosti in nagle jeze, de je bila vsim neprenašljiva. Tega se pa ni nobenkrat v' spovedi obtožila; torej jo sv. Malahija pogovori, de je vse to v' dobri spovedi popolnoma in čisto popravila. Sv. *Bernard* perstavi, de je ta žena po spovedi bila tako poterpežljiva in pohlévna, kakor de bi ne znala zamériti, naj je bila še toliko razžaljena ali zaničevana. Zato je imelo več svetnikov in svetnic navado, se vsak dan spovedati, kakor sv. *Katarina Sijenska*, sv. *Brigita*, sv. *Koleta*, sv. *Korl Boromej*, sv. *Ignaci Lojoljan* in veliko družih.

Takim, ki pogosto k' spovedi hodijo, ni potreba, se s' *spraševanjem vesti* posebno truditi, ker imajo občutljivo vest, in jim hitro v' misel pride, kar je kej večjiga. Velicih grehov taki sploh nimajo; odpustljivih pa se je dobro tistih bolj posebej spovedovati, kateri človeka v' popolnamosti bolj zaderžujejo. Ko bi se pa kdo nič posebniga ne vedil spovedati, bi se mogel kaciga greha od poprej obtožiti, de mu spovednik ima na kej odvezo dati.

K' dobri spovedi je potrebno *obžalovanje* grehov; brez obžalovanja ni odpušanja. Ne nar daljši, ampak nar bolj skesane spovedi so nar boljši. Vender si pa morajo taki, ki pogosto k' spovedi hodijo, in tudi male grehe sovražijo, dvome zavoljo praviča obžalovanja iz glave izbijati. Marsikteri so v' strahu, ker žalosti nad grehi ne občutijo; per vsaki spovedi bi radi solze prelivali, ker se pa to vender per vsi sili in vsim trudu ne zgodi, so zavoljo svojih spoved vedno nepokojni, če so jih prav opravili, ali ne. Mora pa človek prepričan biti, de prava žalost nad grehi ni v' tem, de bi jo občutil, ampak v' tem, de jo res želi imeti. Vse zasluženje čednosti je v' volji. Ravno to tudi sv. *Tomaš* uči, ko od kesanja (grevinge) govori, rekoč: „V' obžalovanji je dvojna bolečina: ena v' volji, ktera je bistno obžalovanje samo, ki ni družiga kot studenje storjenih grehov; in druga, ktero obžalovanje zbudi, je v' (žalostnim) občutilu.“ Angelski učenik tedaj pravi, de bistno k' spovedi potrebno obžalovanje je merzenje ali sovraženje storjenih grehov, ktero ni toliko v' občutenju, kolikor v' volji. Če je tedaj v' volji za res stud storjenih grehov, je dobra spoved.

K' dobri spovedi je treba tudi dobriga sklepa se poboljšati. *Sklep* se poboljšati mora biti *terdin*. Marsikteri pravijo: Se bom tega ali tega greha varoval, če bom mogel; ne bom več Boga žalil, če bo moč. O! to: če bom mogel, če bo moč, že kaže, de sklep ni *terdin*. De bo *terdin*, se mora reči: Ne bom več storil tega ali tega greha z' božjo pomočjo; z' božjo gnado ne bom več Boga radovoljno ali

vedama žalil. Sklep mora biti zlasti tudi *djanski* ali delaven, to je, mora spokornika nagniti, se pomočkov res poslužiti, ki so potrebni, da se bo spovedanih grehov zanaprej varoval. posebno pa, da se bo varoval bližnje perložnosti greha. Bližnja perložnost je tista, v kateri je človek sam že večkrat v' smertni greh padel, ali pa drugim vzrok k' grehu bil. Perloženem takim ni nikakor zadosti sklep, se le greha varovati, ampak perložnost greha se mora odpraviti; ako pa kdo prederzno v' nji ostane, bodo vse spovedi nevredne, če je tudi tavižentkrat odvezan bil. Ker ravno to, da človek bližnje perložnosti greha, ko bi zamogel, odpraviti noče, je velik greh, in tisti stori nov smertni greh in božji róp, kateri zadobi odvezan brez sklepa se bližnje perložnosti varovati.

Nekoliko od sv. Obhajila.

Naj svetejši zakrament sv. rešnjiga Telesa je, po besedah Tridentinskiga zbora, okovarilo, s' katerim se vsakdanjih slabost očišujemo in smertnih grehov obvárujemo. Kakor studenčnica gasí ta zakrament oginj hudiga poželenja, ki nas podžiga. Kogar tedaj poželenje vžiga, naj prejme sveto rešnje Telo, in bo skorej vidil, kako bo poželenje zaterto ali pa vsaj oslajljeno. Sv. *Bernard* pravi: Če ne občutite več tako pogostih in tako močnih nagónov jeze, nevošljivosti ali nečistosti, zahvalite se za to naj svetejšemu zakramentu, kateri to zveličavno ozdravljenje dopernaša. Pa sv. *Tomaš* pravi, da nam sv. Obhajilo tudi moč daje vse hudičeve naletvanja premagati. Tudi sv. *Krizostom* pravi, če k' sv. Obhajilu perstopimo.

de hudiči bežé, in se angelci zbirajo okoli nas. Verh tega da ta zakrament tudi velik pokoj našimu sercu, nas močno nagiba k' čednostim, in stori, de jih z' veliko lahkoto dopernašamo, ter na poti popolnamosti dalje in dalje pride-mo. Kar je pa nar več: sv. Obhajilo nas navdihuje s' sveto ljubeznijo božjo, pravi sv. *Tomaž*. Jezus Kristus nam zaterdi, de je za to na svet peršel, svet oginj svoje ljubezni božje v' našim sercu vnét: „*Oginj sim peršel per- nest na zemljo, in kaj hočem družiga, kakor de se vname?*“ Ali v' nobeni skrivnosti svo- jiga živiljenja, pravi častitljivi Oče *Francišk* Olimpijski, nas naš Zveličar s' svojo ljubeznijo bolj ne vžge, kakor v' nar svetejšim zakra- mentu sv. rešnjiga Telesa, v' katerim je ves oginj njegove ljubezni skrit, ker v' njem se on nam vsiga in povse daruje ali zroči. Torej sv. *Tomaž* imenuje sv. Obhajilo zakrament ljubezni; in sv. *Bernard* ga imenuje: Ljube- zin vse ljubezni.

Pogosto sveto Obhajilo.

Ker pa Jezus tolake gnade delí per svetim Obhajilu, koga je tedej vérnim še bolj želeti, kakor Jezusa Kristusa v' svetim zakramentu prejemati bolj pogosto, ko se more? Znano je, de verni prvih stoletij so hodili vsak dan k' sv. Obhajilu. Sv. *Hieronim*, ki je v' četertim stoletji živel, priča, de je ta sveta navada bila še ob njegovim času v' Rimu in na Špa- njolskim. V nekim določku sv. Tridentinskiga zbora (22. sveč. 1679) je rečeno, de pogo- sto, še vsakdanje, sveto Obhajilo je bilo vse- lej v' Cerkvi hvaljeno; tudi je v' tem določilu

škofam zaterjeno, za to Bogá hvaliti, in skerbeti, de se ohrani.

S' tem se popolnoma zлага, kar se v' življenji sv. *Marjete Kortonske* bere. Gospod ji je bil namreč nekiga dne razodel, de bo njeniga spovednika obilno obdaril v' nebesih, ker ji je pogosto obhajilo nasvetoval. Tudi v' življenji častitljiviga Očeta *Antona Toreškiga* se bere, de se je precej po smerti v' veliki častitljivosti nekomu perkazal, ter mu razodel, de je Bog njegovo čast v' nebesih za to povikšal, ker je svojim spovedencam dovolil pogosto Obhajilo. Torej je Oče *Avila* velikrat rekel, de tisti, kateri pogosto Obhajilo grajajo, hudičevo službo opravljajo, ki ima veliko sovraštvo do tega zakramenta, ker ta zakrament ljudi tolikanj vnéma, v' popolnamosti dojémati (ali rasti). Še vé, de si mora človek tudi perzadévati, tako živeti, de bo vredin pogosto k' božji mizi perstopiti. —

Nekteri hodijo pogosto k' božji mizi, vendar iz tega posebne koristi ne občutijo. Korist in prid, upamo, de je vselej, če je človek le v' gnadi božji in prav perpravljen. De pa nekteri iz sv. Obhajila veliciga dobička za dušo ne zajémajo, je od tod, ker po sv. Obhajilu z' Jezusam v' mislih in željah sklenjeni ne ostanejo, ampak se prehitro razmislijo in v' posvetne misli in opravila zamaknejo. Torej je rekel Jezus sv. Marjeti Kortonski: „Jest z' ljudmi delam, kakor delajo oni z' menoj.“ Ako tedaj ti, ljuba duša, — govori sv. *Alfons* — po sv. Obhajilu nimaš kakšniga dela keršanske ljubezni, ali druge (posebne) dolžnosti opravi, skerbno glej, se saj pol ure z' Jezusam

Kristusam perjazno pogovarjati (to je, moliti in premišljevati); rečem *sáj*, ker prav za prav bi moglo eno celo uro biti. Obnovljuj ljubezin do njega, zahvaluj ga, daruj se mu samo sebe, obžaluj svoje grehe. Nar bolj pa ta čas Jezusa prôsi gnade stanovitnosti in svete ljubezni. Ves dan pa, ob katerim si per sv. Obhajilu, si perzadevaj, z' Jezusam, ki si ga v' serçe prejela, sklenjena ostati. Sv. Alojzi Goncaga je tri dni po sv. Obhajilu za to dobroto Bogú dajal zahvalo.

Zavernitev nekterih vgovorov zoper pogosto sv. Obhajilo.

I.

Nekteri se izgovarjajo, rekoč: „Za to ne hodim pogosto k' sv. Obhajilu, ker spoznam, de tega nisim vredin.“ — Ko bi ta izgovor kej veljal, ljuba duša, bi se moglo iz tega skleniti, de ne smeš nikoli iti k' sv. Obhajilu. Sv. Ambroš pravi: „Kdor ni vredin vsak dan obhajan biti, tudi enkrat v' letu ni vredin.“ Kolikor dalj se od Obhajila zderžiš, toliko nevredniši perhajaš.

II.

„Pa ne vém, če sim v' stanu gnade božje, ali ne?“ Dosti je, de ti tvoj spovednik reče, ako se po svoji môči odkritoserčno spovés. Kolikorkrat ti tvoj spovednik dovóli k' sv. Obhajilu iti, skerbno glej, de ga iz prazne skerb-ljivosti in napčne strašljivosti ne opustiš. Taka nepokorsina je zlo nevarna in kaže, de poniznosti permankuje.

III.

„Si ne upam pogosto k' sv. Obhajilu, ker se nič ne poboljšam; vselej spet v' stare slabosti zajdem.“ V ti reči bo tvoj spovednik nar bolj razločil, če je za te dobro pogosto k' sv. Obhajilu iti, ali ne; njemu se popolnoma zroči, stori po njegovim svetu in bodi brez vse skerbi. Vender pa vedi: kolikor revnisi je kdo, toliko bolj mora zdravila iskati. Že sama misel: Davi sim bila per sv. Obhajilu; ali jutri bom k' božji mizi perstopila, te bo storila previdniši in skerbniši se zlasti radovoljnih pregreškov varovati; od smertnih grehov, se vé, se tukaj ne govori. Skorej vsi učeniki terdijo, de sv. Obhajilo dodeli več gnad, kot vsi drugi zakramenti, ker je v' njem začetnik vsih gnad, Jezus Kristus sam.

IV.

„Pa sim vsa razmišljena, merzla, brez vse vnéme in gorečnosti.“ Prava gorečnost ni v' občutljajih, ampak v' tem, de je človek terdno sklenjen, vse storiti, kar spozná, de je božja volja. In če tudi te terdne volje ne občutiš, moraš vender k' sv. Obhajilu iti, de jo po tem presvetim zakramentu zadobiš; zakaj tisti, ki za to ne gre k' Obhajilu, ker gorečnosti ne občuti, je podobin človeku, ki noče zato k' ognju iti, ker ga zébe in ker ne občuti gorkote, pravi Gerzon. Ako bolj porredkama k' sv. Obhajilu perstopiš, utegneš morebiti nekej več občutljive vnéme iméti, vender pa manj dobička; ne daj se torej zapeljati!

V.

„Nimam časa, se k' sv. Obhajilu prav perpravljati; za to ne morem pogosto perstopiti.“ Na to odgovorim: Ako čas z' nepotrebnimi opravili ali pa z' nečimernimi pogovori dopernašaš; je ta izgovor prazin. Ako ti pa opravila tvojiga stanú in druge potrebne opravila res toliko časa ne perpusté, se tako perpraviti, kakor želiš, tedaj vedi, de so té opravila same že perpravljanje k' sv. Obhajilu, če jih čisto iz tega namena opravljaš, de bi Bogú dopadla. Sv. Marija Magdalena Paciška je rekla neki tovaršici: „Vse Bogú daruj za perpravo, kar počneš; vse stori iz namena, samimu Bogú dopasti, in potlej pokojna pojdi k' sv. Obhajilu.“ — Ako tedaj imaš manj časa se perpraviti, ker te kako delo usmiljenja mudí, ki se odložiti ne da, postavim strežba bolniku; zavóljo tega ne opušaj sv. Obhajila. In če vidiš, de ne bo zjutraj kej časa, skúsi, de se poprejšnji večer nekoliko perpraviš, postavim s' svetim branjem; obudi tudi djánja tistih čednost, ktere bi mogla zjutraj obuditi, ali bolj zgodaj vstani, de s' tem nekaj časa perdobiš, in se v' kratkim perpraviš, kolikor moreš. (*Ligvori*).

VI.

„Pa me moj spovednik ne pusti rad, pogosto k' sv. Obhajilu.“ Ako ti tvoj spovednik pogosto sv. Obhajilo prepové, moraš pokorna biti, ljuba duša; vender pa v taki okolišini pravo Obhajilo z' duhovnim obhajilam nadomesti, in reci Jezusu Kristusu: „Ó moj Bog! rada bi te večkrat prejela; ali pokorsina mi

ne perpusti.“ Ako ti pa tvoj spovednik pogostiga Obhajila ne veleva, zakaj ga ne prosiš? Ker nočeš pervoljenja prositi, večkrat k' sv. Obhajilu iti, že s' tem na znanje daješ, de nimaš posebniga hrepenenja po tem zakramentu, ktero je potrebno, de človek potlej velik dušni dobiček od te svetosti doseže. Torej tudi spovednik mudí, ti pogosto sv. Obhajilo perporočati. Stóri, kakor sv. *Katarina*, ki je spovedniku, kadar ji je sv. Obhajilo odrekel, zdihtnila: „O moj oče! dajte moji duši njen živež!“ Ako tudi ti vsa ponižna in vdana to žejo na znanje daš, obljubim, de bo tudi tvoj spovednik s' teboj drugač delal.

Opominovanje k' pogostimu Obhajilu.

Skušnja uči, de tisti neprenehama zmiram bolj popolnoma perhajajo v' ljubezni božji, kateri s' svetim hrepenenjem in z' dovoljenjem svojiga spovednika pogosto hodijo k' sv. Obhajilu. O kako prečudno Gospod take duše k' svoji sveti ljubezni vleče, desiravno jim tega velikrat ne da spoznati, ampak jih brez vse sladke in občutne gorečnosti v' nekaki suhoti pusti, de tolikanj ponižniši in njegovi sveti volji enakomerniši ostanejo! Ali ravno takim stiskanim dušam po besedah sv. *Terezije* ni boljšiga pomočka, kakor pogosto sveto Obhajilo.

Bodi odkritoserčna, keršanska duša! in spoznaj svojo napako, de ravno za to nočeš pogosto k' sv. Obhajilu hoditi, ker se bojiš, od stvari se bolj odtergati, in nasitovanju posvetnih željá odreči. Lahko je spoznati, de pogosto sveto Obhajilo in pa posvetne perjaznosti, nečimernosti, lastna hvala, šumeče go-

stovanje ne gre skupej, in ravno iz takih vzrokov se pogosto sveto Obhajilo opuša. Taka duša si ne upa Jezusoviga očitanja prenesti, ki jo vselej zavoljo njeniga nápčniga življenja svari, kolikorkrat ga v' sv. Obhajilu prejme. Sprašuj se, keršansko serce, ali nisi tudi ti zmed tistih? Ako je to, skerbno glej, de te ta terdovratna mlačnost, katero bi zamogla premagati, pa nočeš, eniga dné ne pahne v' globoko brezno! —

Vzdigni se tedaj iz té revšine, in vse dneve svojiga življenja, ki ne véš njih številca, in ki jih je morebiti le malo še, popolnoma Bogu daruj! Pobiljšaj se, kolikor je moč, in glej, de bolj pogosto k' sv. Obhajilu hodiš. Bodi prepričana, de ob smertni uri ti ne bo žal zavoljo pogostih Obhajil, ampak zavoljo tistih, ki si jih iz nerodnosti zamudila. Sveto *Marijo Magdaleno Paciško* je močno v' serce bolelo, kadar je vidila, de je ktera njenih tovaršic iz nerodnosti sveto Obhajilo opustila; večkrat je v' serčnih težavah solze prelivala zavoljo tega. Torej je ravno ta svetnica rekla: „Rajši bi umerla, kakor eno samo Obhajilo opustila, katero mi je po pokoršini perpušeno.“

Od duhovniga Obhajila.

Duhovno Obhajilo so goreče želje, Jezusa Kristusa v' nar. svetejšim zakramentu prejeti. Sveti Tridentinski zbor je vse vérne k' duhovnimu Obhajilu opominjal (Sej. 13, 8.). Bog sam je pobožnim dušam večkrat naznanil, kako prijetno mu je, če ga verni po duhovno prejéjajo. Nekiga dne se je naš Zveličar perkazal sestri *Pavli Mareski*, začetnici reda sv.

Katarine Sijenske v' Neapelnu, in ji je pokazal dvé dragi posodi, eno zlato, eno sreberno. Na to ji je rekel, de ima v' zlati posodi prave, v' sreberni pa duhovne Obhajila shranjene. Drujikrat je Gospod častiti *Joani Križanski* rekel, kolikorkrat se po duhovno obhaja, de ji vselej eno gnado dodelí, ki je uni podobna, ktero v' pravim Obhajilu daje.

Oče *Peter Faber*, iz Jezusove družbe, je velikrat rekel, de je duhovno Obhajilo močen pomoček, Jezusa v' pravim Obhajilu z' večjim blagodaram prejeti. Ravno zavoljo tega so se svetniki tako pogosto po duhovno obhajali. Sveta *Angela Križanska*, Dominikanarica, je prav velikrat rekla: Ne bilo bi mi živeti, ako bi me moj spovednik ne bil naučil, se duhovno obhajati. Ta svetnica se je skoz noč in dan po stokrat duhovno obhajala. Pa porečeš, ljuba duša, kako je vender mogoče, se tolikrat duhovno obhajati? Na to ti odgovorim s' svetim *Arguštinam*: Dajte mi dušo, ki nič drugiga ne ljubi zunaj Jezusa Kristusa, in ona se temu ne bo preveč čudila. Prav lahko je, se večkrat na dan po duhovno obhajati; ker k' temu ni potreba teš biti, ni potreba ne duhovna, ne posebniga časa; in vender zamoreš to Obhajilo, kolikorkrat hočeš, na dan opraviti. Torej perstavi častita *Angela Križanska*: „O moj Bog! kako je to lepó, precej per Obhajilu biti, de si tudi nas nikdo ne vidi in ne spazi, — — in je človek le samo na Tebe navezan, ki v samoti naše duše živiš, in našimu sercu govoriš!“

Glej tedaj tudi ti, keršanska duša, de se velikrat po duhovno obhajaš, zlasti kadar móliš

in premišljuješ, kadar nar svetejši zakrament obišoš. (To se tudi lahko zgodi, kadar se ta presveti zakrament k' bolniku nese, ali kadar si domá, ali na polji delaš, in slišiš per sv. maši pozvanjati, in per vsaki perložnosti). Posebno se pa per vsaki sveti maši po duhovno obhajaj, kadar mašnik sveto rešnje Telo in sveto rešnjo Kri zavživa. De se to zgodi, obúdi živo vero v' Jezusa Kristusa, kateri je v' presvetim zakramentu živ pričijoč; obudi potlej v' sercu djanje ljubezni in djanje popolnoma obžalovanja (ali grevinge) čez vse svoje grehe, in po tem djanje hrepenenja, s' katerim Jezusa povábi, de naj v' tvoje serce pride, ter ga popolnoma v' oblast vzame. — Vedi pa, de se moraš vsih smertnih grehov skerbno varovati, ker le v' stanu gnade božje se smé človek s' Kristusam skleniti. — Poslednjič se moraš Jezusu tako zahvaliti, kakor de bi ga bila v' sv. zakramentu prejela. Utegneš pa naslednje besede govoriti: „Moj Jezus! vérujem, de si v' nar svetejšim Zakramentu resnično živ pričijoč; ljubim te iz celiga serca, in ker te ljubim, mi je iz serca žal, de sim te s' svojimi grehi razžalila; pridi, o pridi v' moje serce. Ljubim te, ljubezin moja! in popolnoma se tebi zročim; nikar ne perpusti, de bi se še kterikrat od tebe odločila.“ Na tako vižo se zamoreš po duhovno obhajati, kolikorkrat želiš.

Vsakdanja prošnja za odpušenje vsih nehvaležnost, ktere se Jezusu v' nar svetejšim zakramentu zgodé.

O božje, neskončno ljubljivo, in neskončne ljubezni vredno Serce Jezusovo, ki si po nezapopadljivim čudežu svoje ljubezni in vsigamogočnosti v' skrivnosti na altarji bistno in živo pričujoče! z' globoko ponižnostjo te molim, in v' sercu mi je žal, de te toliko ljudi v' té ljubeznjivi skrivnosti pozabi, zapusti, onečasti, preganja in preklinja. Prosim z' vso gorečnostjo, pozabi sleherno zasramovanje in sleherno krivico, s' katero si bilo kdež na svetu razžaljeno, ali boš tudi v' prihodnjič razžaljeno. **O** de bi te pač mógla tolikrat častiti, hvaliti in ljubiti, kolikorkrat te drugi zaničujejo in preklinjajo! **O** de bi pač mogla tudi s' svojim življenjem ubraniti, kar koli se ti hudobniga zgodí! **K'** malimu nadomestku, o ljubeznjivo Serce! ti dans darujem vse, kar sim in kar imam, kar bom počela in terpela, vse svoje misli, besede in djanja, vse to ti dam zgolj iz namena, te ljubiti, te častiti, in tvoje dopadajenje doseči. Ker je pa to vse prenevredno, torej sklenem ravno to s' tisto ljubeznijo in s' tisto hvalo, ki so ti jo izvoljeni v' nebesih in pobožni na

zemlji kdej skazovali, in prihodnjič skazovali bodo. Amen.

Zahvala, čast brez konca in brez kraja Presvetimu Zakramentu naj se daja!

(100 dni odpustkov. — Pij VI. 24. véliciga travna 1776.)

Obiskovanje Jezusa v' nar sve- tejšim Zakramentu.

Dušam, ktere Jezusa Kristusa ljubijo, je zlo koristno, ga večkrat v' nar svetejšim Zakramentu obiskati. Sv. cerkev je praznik presvetiga rešnjiga Telesa s' toliko častitljivostjo postavila, ne le samo, sveto Obhajilo častiti, ampak častiti tudi ljubeznjivo stanovanje, ki Sin božji noč in dan prebiva v' naših cerkvah v' tem Zakramentu vse ljubezni. Izveličani Oče *Evzebi Niremberški* pravi, de je Jezus zlasti za to v' podobi kruha ostal na zemlji, de je jéd našim dušam; ostal je pa tudi za to, de bi, v' tabernakeljnu skrit, z' nami svoje veselje imel, in nas ljubezni spominjal, ki jo ima do nas. Sv. *Peter Alkantarski* pa piše: „Noben jezik ni v' stanu razlagati, kako velika je tista ljubezin, ki jo Jezus do duše ima, ktera je v' gnadi božji. Za to, ko se je imel ta presladki Ženin iz tega življenja ločiti, de bi njegova nepričujočnost nikomur ne dala perložnosti ga pozabiti, je zapustil samiga sebe v' vedin spomin v' tem presvetim Zakramentu, ker je hotel, de k' ohranjenju njegoviga spomina naj med njim in nami ne bode družiga spominka, kot On sam.“ Torej je rekel svojim

učencam in tudi nam: „*Lejte, jest sim vselej per vas do konca sveta.*“

Veliko romarjev deleč popotva, kraje svete dežele počastit, kjer je bil Jezus rojen, je terpel in umerl; po vsi pravici pa je Oče *Avila* rekel: de med vsimi bóžjimi póti ne vé nobeniga svetejšiga in ljubeznjivšiga najti, kakor cerkev, v' kateri je Zakrament presvetiga rešnjiga Telesa, ker ona ni kar kraj, kjer je Jezus nekdej stanoval in terpel, ampak kraj, kjer on živ pričijoč svoje stanovanje ima. Za to Svetniki na zemlji niso večjiga veselja poznali, kakor se pred svetim rešnjim Telesam znajti. Ko je sv. *Francišsk Ksaverjan* cele dni za zveličanje duš dopernašal, je noči obračal v' molitev pred sv. rešnjim Telesam. Če ga je spanje omôglo, se je naslonil na altarne stopnice, in de je le malo počitka vžil, se je spet v' pogovor s' svojim Gospodam spustil. Ravno tako je delal sv. *Janez Francišsk Regis*; po tem ko je čeli dan po svojih misjonih pridgval in spovedoval, je bil njegov edini počitek, noč v' premišljevanji pred svetim rešnjim Telesam dopernesti. Ako je cerkev že zaperto našel, je pred vratmi klečal, ter saj od deleč Jezusu dolžno čast skazoval. Častiti Oče *Baltazar Alvarec*, svet mož, kadar ni mogel v' cerkev iti, si je perzadeval, saj oči proti tistimu kraju obračati, kjer je vedil, de je sveto rešnje Telo shranjeno. De ob kratkim rečem: Svetniki so v' tem presvetim Zakramentu na zemlji nebesa imeli. Té nebesa zamorejo pa vsi ljudjé vživati, ker se je Jezus v' nar svetejšim zakramentu vsim zapustil. Ko je bil Jezus rojen, so Modri od Jutra svojo domačijo zapustili,

in so deleč v' obljubljeni deželo peršli, ter vprašali: *Kje je novorojeni judovski kralj?* Tebi pa ni treba dälj kot v cerkev iti, kjer so sveti zakramenti, de ga najdeš.

Ako si bila v' obiskanji presvetiga rešnjiga Telesa dosihmal premalo goreča, te prosim, se zanaprej tega neprecenljiviga zaklada z' večji skerbljivostjo poslužiti. Sestra *Ana Krišanska*, poprej grafinja in zmed nar imenitniših španjolskih gospá, je bila s' štiri in dvajsetimi leti vdova, in stopila je v' Montili v' red svete Klare. Perdobila si je stanico, iz ktere je na altar presvetiga rešnjiga Telesa vidila, in se je ondi veči del noč in dan mudila. Vprašana, kako de vender toliko ur zamore pred naj svetejšim Zakramentam doper-
nesti, je odgovorila: „Tukaj bi jest hotla skoz celo večnost biti. Vprašana, kaj de se pred Jezusam v' presvetim Zakramentu počne, je rekla: *Zahvaljuje se, ljubi se, prósi in šeli se.*“ To ti je lep nauk, kako se v' pričo svetiga Zakramenta obnašaj, de ti bo v' velik prid.

Pervič tedaj se Bogú *zahvala* daje. O moj Bog! človek se perljudno zahvali kterimu iz svoje rodovine, ko od deleč pride, ga obiskat; in ti ne véš, kako bi se Sinú božjimu zahvalil, kteri z' nebés doli pride ne le te obiskat, temuč vselej per tebi ostat in se s' teboj radigovat? Kadar tedaj Jezusa v' nar svetejšim Zakramentu obišeš, obudi najpred djanje vere v' svojim sercu, moli svojiga Ženina v' skrivnosti božji, in zahvali ga po dolžnosti za veliko dobroto, de je peršel, iz ljubezni do tebe na altarji ostat. —

Drugič se *ljubi*. Ko se svetimu *Filipu*

Neriju naj svetejši Zakrament, popotnico, pernesli, ga je prevzela goreča ljubezin in je sklical: „Lejte mojo ljubezin! Lejte ljubezin mojo!“ Tako tudi ti govôri vpričo naj svetejšiga Zakramenta. K' sercu si jêmlji, de iz ljubezni je tvoj Źenin zapert v' té jêci ljubezni, in ves gorí iz ljubezni do tebe. Sveti *Katarini Sijenski* se je bil nekiga dne *Zveličar božji* v' nar svetejšim Zakramentu predočitel kakor ognjena peč, iz ktere so puhtéli plameni ljubezni božje — toliki plameni, de je svetnica sterméla, kakó je mogoče, de se serca vsih ljudi ne vnamejo od té ljubezni. Kolikorkrat se znajdeš pred nar svetejšim Zakramentam, ponavljaj večkrat djanje ljubezni v' svojim sercu, ako želiš Bogu dopasti; zlasti pa se mu daruj samo sebe. —

Tretjič se *prosi*. *Zveličani Henrik Suzo* pravi, de *Jesus* v' presvetim rešnjim Telesu molitev tistih veliko hitrejši usliši, ki ga ondi obišejo, in jim veliko obilniši delí svoje milosti. Praviš morebiti, de se ne moreš več časa pred svetim rešnjim Telesam muditi, ker ne veš, kaj početi, kako govoriti. Moj Bog! zakaj pa ga ne prosiš potrebnih gnad? Prosi ga, naj ti da moč in serčnost, skušnjave premagovati; tistiga greha se obvarovati, v' kteriga večkrat padeš; se tistiga nagnjenja rešiti, ktero te še vklépa, de ne moreš prav popolnoma božja biti. Prosi ga, naj ti dobrotljivo pomaga, zaničevanja in vse zopernosti poterpljivo in krotko prenašati; naj svojo ljubezin božjo v' tvojim sercu razširi, in zlasti, de bi mogla vselej z' njegovo sveto voljo sklenjena ostati. Tudi, če čutiš, de ti kako razžaljenje božje

strah déla, se brez pomude pred sveto rešnje Telo podaj, Boga odpušenja prosit, in stiskano serce vpokojit. Ako te kej razžali, ali se ti kej neprijetniga perméri, Bogú zrôči, in prosi ga, naj ti dobrotno svojo pomoč podá, vse to popolnoma vdana v' božjo voljo prenesti. O ko bi vse device tako delale, in vedile tovarštva svojiga Ženina v' prid obračati, bi vse bile zveličane! Skušaj saj ti, de s' takim obnašanjem svetost dosežeš.

Molitev pred svetim rešnjim Telesam.

Moj Jezus! mólim in častím te v' nar svetejšim Zakramentu. Ker ti si tisti, ki si nekđaj na križu svoje sveto živiljenje za me dal, in si zdaj v' tem tabernakeljnu kakor v' ječi ljubezni zaklenjen, ker me ljubiš. Ti me prijazno vabiš, se pogosto s' tvojim presvetim Telesam per svetim obhajilu požíviti, de bi se s' teboj popolnoma sklenila in vsa tvoja bila. O kaj ti bom na to rekla, preljubi Zveličar moj? Zahvalim te, častím te za toliko ljubezin, in zapam, de ti bom skoz celo večnost za to v' nebesih dajala hvalo. Govorila bom s' sveto Terezijo: *Usmiljenja Gospodove bom péla vekomaj.* (Ps. 8, 2). To iz tvojiga zasluženja upam, Jezus moj, Ženin moj! Bolí me, de sim te dosihmal tolikrat žalila, in tvojo jezo zaslužila. Moj Jezus! odpusti mi, in stóri z' menoj usmiljenje, de med

tólikimi in tólikimi, ki so ti zvesto služili, ti bom tudi jest zvesto služila. Tebe ne bom nikoli nikoli več zapustila; velikrat te bom v' nar svetejšim Zakramentu obiskala. Pričijočnost tvoja mi bo moč dajala, vse nagnjenja razdjati, ktere niso k' tebi obernjene. Tvoja bližnost me bo opominjala, de sim dolžna tebe zarés ljubiti, in v' vsaki sili per tebi pomoči iskati. Vselej in vsak čas želim biti blizo tebe; velikrat bom k' tvoji mizi perstopila, de te bom zamogla bolj in še bolj ljubiti, in se s' teboj bolj in bolj na tanko skleniti, ljubi Jezus moj! Ljubim te, o Bog! ki si v' presvetim Zakramentu skrit. Iz ljubezni do mene ti neprenehama stanuješ na altarji; iz ljubezni do tebe, bom jest pred teboj tukaj ostala, dokler bom môgla, te pogosto obiskovala, kakor bom môgla. Bodi vselej per meni, o dobrotljivi Jezus moj, in moje vse, in vari me, de te ne žalim z' greham. Želim te na zemlji v' té hiši pogosto obiskovati, in v' večnosti vekomaj s' teboj prebivati. O Marija, moja Mati! prôsi za me Jezusa, in sprôsi mi gorečo ljubezin do svetiga rešnjiga Telesa. Amen.

Pristavek.

I. Kako med sveto mašo Kristusovo terpljenje premissljevati.

Sveta maša je postavljena v spomin Kristusoviga terpljenja; torej je zelo zveličavno njegovo terpljenje med sveto mašo premissljevati. To premissljevanje pa tistimu ni težko, kdor vé, kaj pomenijo vse svete šege per sveti naši. Vse namreč, kar koli mašnik, namestnik Kristusov, per altarji dela in počné, svoj sveti pomen ima. V' zljajšanje zveličavniga premissljevanja, svetih občutljejev in goreče molitve per sveti maši, sledí kratko razlaganje teh svetih mašnikovih obnaškov per altarji.

Mašnik pogosto *glavo, kolena in život poklanja*: to nas spomni, kako je Jezus v' svoji človeški natóri spoštoval svojiga nebeškiga Očeta, ter se mu popolnoma podvergel. Ravno tako nam *kuševanje altarja* v' spomin kliče Jezusovo popolnoma vdanost v' voljo nebeškiga Očeta, in voljnost vse terpljenje za ljudi sprejeti, naj bi še toliko težko bilo.

Mašnik per altarji sem ter tje hodi; to nas spomni, kako je vjéti in zvezani Jezus od sodnika do sodnika po mestu vlačén, in poslednjič na moriše peljan bil.

Mašnik dela večkrat kriše nad daritvijo; to nas spomni križev in težav, ki jih je Jezus na duši in na telesu terpel. S' križi, ki jih *sam nad seboj* dela, pa naznani, de se želi sadú Jezusoviga terpljenja vdeležiti. Povzdigovalje, razprostiranje in sklepanje rok nas opomni, kako je tudi Jezus roke povzdigoval in molil

k' nebeškemu Očetu, zlasti na oljski gori, ko je bila njegova duša žalostna do smerti.

Mašnik zdaj tiho, zdaj na glas móli, ker je po nedolžno toženi Jezus zdaj molčal, zdaj govoril. Tudi je pomen znotranje in zunanje molitve terpévšiga Jezusa.

Mašnik se v' nebesa ozira v' znamenje, de daruje. Jezus se je pogosto v' nebó oziral, kadar je kej blagoslovljal, ali čudež hotel storiti. — Nasléduje ob kratkim nauk, kako Kristusovo terpljenje med sveto mašo premišljevati.

Mašnik:

Gre k' altarju;
Začne sveto mašo;
Móli očitno spoved;
Gre k' altarju in ga kušne;
Gre na desno stran;
Bêre začetik sv. maše;
Móli: Kirje elejson t. j.
Gospod usmili se;
Reče: Dominus vobiskum
(Gospod z' vami);
Bêre list;
Móli v' sredi altarja;
Bêre evangeli;
Kelih odkrije;
Darúje krùh in vino;
Reče: Orate fratres (mo-
lite bratje);
Tiho móli;
Móli predglasje;
Storí spomin za žive;

Kristus:

Gre v' svoje terpljenje.
Móli v' vertu.
Kervav pót poti.
Iškarjot Jezusa s' kušlje-
jem izdá.
Jezusa vjamejo.
Jezus v' Kajfovi hiši spra-
ševan, za uho udarjen.
Peter Kristusa zatají.
Pogleda Petra, ki se spre-
oberne.
Ga peljejo k' Pilatu.
Ga peljejo k' Herodu.
Ga zopet k' Pilatu peljejo.
Slečen.
Tepéžen (ali gajžljan).
Pilat pravi: Ekce homo
(Lejte, človek!)
Zapljevan in zasramovan.
K' smerti obsojen.
Križ nese.

Mašnik :

Razprostira roke nad kelih;

Blagoslovlja daritev;

Povzdigne sveto rešnje Telo;

Povzdigne sveto rešnjo Kri;

Dalje móli;

Reče: Tudi nam grešnikom, ter se na persi vdari;

Móli očenaš (pater noster);

Prelómi sv. hostjo;

Spustí dél sv. hostje v' kelih;

Reče: Jagnje božje (agnus Dei);

Dalje móli;

Se obhaja;

Kelih briše;

Kelih zagerne;

Reče: Gospod z' vami!

Móli poslednje molitve na desni strani!

Reče poslednjič: Dominus vobiskum;

Reče: Ite misa est;

Da blagoslov (žegen);

Bêre poslednji evangeli;

Kristus :

Veronika mu ruto podá.

Na križ perbijan.

Na križ povzdignjen.

Preliva kri iz svojih svetih ran.

Móli za človeški rod.

Spreoberne razbojnika.

Govorí sedem besed na križu.

Umerje na križu.

Jezusova duša gre pred pekel.

Veliko per križu se jih spreoberne.

Iz Kristusove strani teče kri in voda.

Pokopán.

Maziljen z' dišavami.

Od smerti vstane.

Se perkaže ženam na poti.

Štirideset dni z' učenci ostane.

Se poslednjič učencam perkaže.

V nebesa gre.

Pošlje sv. Duha.

Apostelni oznanujejo sv. evangeli po vsim svetu.

II. Mašne molitve.

Perpravljanje.

V' imenu Boga † Očeta, ino † Sina, ino svetiga † Duha. Amen.

Vsigamogočni, večni Bog, milostljivi Oče! per tem opravilu svete maše se bo zdaj tvoj edinorojeni Sin Jezus Kristus po mašnikovih rokah tebi pravimu živimu Bogú daroval. Prosim te ponižno, sprejmi to neprecenljivo daritev, po namenu našiga Odrešenika, in njegove svete cerkve, v' svojo večno čast, v' spoznanje naše podložnosti in svojiga nar večjiga veličastva in gospodarstva čez vse stvari v' nebesih in na zemlji. Sprejmi jo v' večni spomin britkiga Jezusoviga terpljenja in smerti na križu, in v' dolžno hvaležnost za neštevilne dobrote, ktere nam po njegovim zasluženji deliš. Odpusti nam, o usmiljeni Oče, po ti neomadežani daritvi nedolžniga Jagnjeta naše obilne grehe in zanikernosti, in zbriši kazni in strahovanja, ki smo jih z' njimi zaslužili. Zavoljo tolike daritve dodéli, o Bog! vso dušno in telesno pomoč živim, in nebeško potolažbo ter srečno rešenje dušam v' vicah. Po ravno tem Jezusu Kristusu, Gospodu našim. Amen.

Začetik svete maše.

Kadar mašnik pred altarjem móli.

Spoznam vpričo Boga vsigamogočniga, pred Marijo, vselej devico, in vsimi svetniki in svetnicami božjimi, de sim veliko grešila z' mislijo, z' besedo in z' djanjem. Zadolžena sim pred Bogam, silno sim zadolžena! Za to prosim sveto Marijo vselej devico in vse svetnike in svetnice božje, moliti in usmiljenja prositi za me per Gospodu, našim Bógu.

Usmili se nas, o vsigamogočni Bog! odpusti nam naše grehe, in perpelji nas v večno življenje.

Milost, odvezo in odpušenje naših grehov nam dodeli, o vsigamogočni in usmiljeni Gospod! Amen.

Odvzemi, prósimo, o Gospod! od nas naše grehe, de bomo vredni s' čistim sercam stopiti k' nar Svetejšimu.

Gospod, skaži nam usmiljenje! Kriste, usmili se! Gospod, usmili se nas!

Slava.

Čast in hvala Bogu na višavah, in mir ljudém na zemlji, kateri so prave volje. Hvalimo te, častimo te, molimo te, povišujemo te. Zahvalimo se ti zavoljo tvoje časti, Gospod Bog, nebeški Oče! Gospod

edinorojeni Sin Jezus Kristus, Gospod Bog!
 Jagnje božje! Sin Boga Očeta, ki grehe
 svetá odjemlješ, sprejmi našo prošnjo; ki
 sediš na desnici Boga Očeta, usmili se nas!
 Ker sam ti si svét, sam ti Gospod, ti sam
 nar vikši, Jezus Kristus s' svetim Duham
 v' časti Boga Očeta. Amen.

Kadar mašnik na moški strani móli.

Molímo.

Vsigamogočni in neskončno pohlévni
 Bog, ki si žejnemu ljudstvu studenic žive
 vode iz skale obudil; zbudi iz naših terdih
 serc solze obžalovanja, de bomo svoje grehe
 objokovali, in po tvoji milosti njih odpuše-
 nje doségli. Po Jezusu Kristusu, Gospo-
 du našim.

Vzgi, o Gospod, z' ognjem svetiga
 Duha naše serca; de ti bomo s' čistim te-
 lesam služili, in z' očišenim sercam dopadli.

O Bog, ki prevzétnim nasprotvaš, in
 milost ponižnim deliš; dodéli nam pravo in
 resnično ponižnost, ktere živo podobo je tvoj
 Edinorojeni vérnim sam nad sabo skazoval,
 de nikoli s' prevzetnostjo tvoje jeze ne zbu-
 jamo, temuč s' podložnostjo tvoje milosti-
 darove doségamo.

Bog, ki tém, kateri te ljubijo, vse v'
 dobró obračaš; vtisni v' naše serca svojo
 nespremenljivo ljubezin, de hrepenenja, s'

kterim nas ti navdihneš, ne bodo mogle nobene skušnjave premakniti.

Bog, ki si nam v' prečudnim Zakramentu spomin svojiga terpljenja zapustil; dodeli nam, prosimo, svete skrivnosti tvojiga telesa in tvoje kervi tako častiti, de sad tvojiga odrešenja vedno v sebi občutimo. Kteri živiš in kraljuješ z' Bogam Očetam v' edinosti svetiga Duha, Bog vekomaj. Amen.

List ali berilo.

Iz bukev modrosti 4. in 5. post.

„O kako je lep čist rod, kteri se v' čednosti svéti! zakaj njegov spomin je večin, ker per Bogu in per ljudéh hvalo ima. — On nosi ko premagavec večno krono, ker je plačilo v' vojskovanji za čistost zadobil. Hudobnih rodovitna množica pa ne bo za nič, in prešestno zasajenje ne požene globokih korenin, tudi nima terdniga debla. — Oni bodo brez časti umerli, in bodo med mertvimi vekomaj v' zasramovanji. — Vsi prestrašeni bodo (pred sodbo) peršli, ker se bodo svojih grehov spomnili, in njih lastne hudobije bodo zoper njih tožile. Tedaj bodo pravični z' veliko serčnostjo stali zoper té, kteri so jih stiskali. Kadar bodo hudobni to vidili, bodo od grozniga strahú vsi prepadeni, in se bodo začudili, kako so uni

(pravični) tako naglo zveličanje dosegli. Tukej bodo sami per sebi rekli: Ti so tisti, kterim smo se mi nekđaj posmehovali, in jih za sramotljiv pregovor imeli. Mi neumni! smo imeli njih življenje za nespamet, in njih konec za nečast: Lejte, kako so zdaj perštetí med otroke božje in njih delež je med svetniki! — Tako govore ti v' peklú, kteri so grešili. Pravični pa bodo vekomaj živeli, in per Gospodu je njih plačilo.“

1. Evangelí.

Bukve se preložé, in mašnik na žensko stran stópi.

V' imenu Boga † Očeta, in † Sina, in svetiga † Duha. Amen.

Vstanem poslušat sveti evangeli — veselo oznanilo, kteriga nam je Jezus z' nebes pernesel, de naj po njem živimo in se zveličamo.

Iz evangelijskega sv. Matevža, 5. postav.

Jezus je odperl svoje usta in je učil, rekoč: „Blagor jim, kteri so čistiga serca; ker oni bodo Boga gledali. Blagor mirnim, ker otroci božji bodo imenovani. Blagor vam, kadar vas bodo kleli in preganjali in vse hudo zoper vas govorili zavoljo mene; veselíte se in od veselja poskakujete, ker vaše plačilo je obilno v' nebesih.“

Bog mi daj moč, po tem svetim evan-
gelskim nauku živeti in umreti; perprav-
ljena sim rajši tudi življenje dati, kot od
njega odstopiti.

Vera.

Vérujem v' Boga Očeta vsigamogoč-
niga i. t. d. — O moj Bog! daj mi gnado,
svojo vero vselej v' delih spolnovati, jo pred
vsim svetam neprestrašeno pričati, do konca
v' nji stanovitno ostati, ter enkrat v' živi
veri, v' terdnim upanji in goreči ljubezni
svoje življenje skleniti.

Molitev pred pridigo.

O sveti tolažnik, sv. Duh! kateri si Je-
zusove apostelne tako razsvetlil in poterdil,
de so njegov nauk popolnoma vedili in uméli,
ter z' veliko gorečnostjo oznanovali: raz-
svétli ravno tako tudi tega Jezusoviga na-
mestnika, kateri nam bo zdaj njegov nauk
oznanoval. Položi mu take besede na jezik,
ktere véš, de se nar bolj našiga serca pri-
mejo, in kterih mi po svojih slabostih nar
bolj potrebujemo, de bomo mogli hudiga se
varovati in dobro storiti. Daj mu tudi pri-
jetin in persercín glas, de naše terde serca
omeči, de dobre in pobožne kristjane v'
dobrim še bolj poterdi, terdovratne grešnike

pa na pravo pot pokore perpelje. Vsim skupej pa daj gnado, ga s' tako pobožnostjo in gorečnostjo poslušati, kakor bi Jezus Kristus sam pred nami stal, in nam svoje nebeške nauke oznanoval.

O Marija, mati Božja! sprosi nam od Jezusa, de bi njegovo sveto besedo vselej tako zvesto poslušali, in v' sercu ohranili, kakor si jo ti poslušala in ohranila; de bi v' naših sercih obiln sad prave keršanske bogaboječnosti obrodila, de bi zmiram bolj in bolj v' božjim strahu in v' ljubezni božji rastli, in enkrat večno plačilo dosegli. Amen.

Molitev po pridigi.

O Gospod Jezus Kristus! zahvalimo te, de si nam po svojim namestniku svete in zveličanske nauke oznanoval, in te ponizno prosimo, daj nam gnado, de bomo tudi v' djanji spolnovali, kar smo slišali, in s' pomočjo tvoje gnade poboljšali, kar smo zdaj nad seboj še pomankljiviga in pregrešniga našli; de bomo tako svojo vest bolj in bolj očiševali, in vedno v' tvoji sveti gnadi ostali, dokler nas k' sebi ne vzameš, kjer bomo večno gledali, kar tukej verujemo, večno vživali, kar tukaj upamo, in tebe, vse ljubezni vredniga Boga, vekomaj ljubili. Amen.

Sveta Marija, mati Božja, in vsi sveti apostelni, prosite Boga za nas, de po zvestim dopolnovanji svete besede božje enkrat v' vašo srečno družbo pridemo. Amen.

2. Darovanje.

Mašnik kelih odkrije in daruje Bogu krùh, potlej vino.

Sprejmi, sveti Oče, vsigamogočni večni Bog! le-ta čisti dar, kateriga jest, tvoja nevredna služabnica, tebi, svojimu živimu in pravimu Bogú, z' mašnikam vred darujem za svoje brezšteviline grehe, zamere in zanikernosti, za vse pričujoče, pa tudi za vse verne kristjane, žive in mertve. Daj de bo meni in njim v' zveličanje in večno življenje. Amen.

O Bog, naš stvarnik in odrešenik! daj nam po skrivnosti te vode in tega vina, de se bomo božje natore Jezusa Kristusa ravno tako vdeležili, kakor se je on ponižal, našo človeško natoro nase vzeti.

Darujemo ti tudi, o Gospod! kelih zveličanja, in prosimo tvojo milost, de naj pride s' prijetnim duham pred obličje tvojiga božjiga veličastva za naše in vsiga sveta zveličanje. Amen.

S' temi darovi vred se ti darujem tudi samo sebe, o sveti Oče, neskončno usmiljeni Bog! Tebi zročim vse svoje misli, želje, besede in djanja; nikdar ne perpusti

v' moje serce, kar bi mene oskrunilo in tebe razžalilo. Tebi zročim svoje roke, oči in vse počutke; o dodeli mi, de bo vsako moje djanje in nehanje tvojo čast povikšalo. Dar iz nedolžnih rok tebi, o Gospod, dopade, in molitev iz čistiga serca predere oblake; očisti mi torej, o milostljivi Bog! dušo in teló, de naj tvoj sveti tempel bo; opêri mi serce, de bo tebi posvečen altar, s' kteriga naj se povzdiguje k' tebi večna čast in hvala. Čast bodi Bogu Očetu in Sinu in svetimu Duhu. Kakor je bila v' začetku, in zdaj, in vselej, in vse večne čase. Amen.

Tihe molitve,

se molijo po darovanji.

Prosimo, o Gospod Bog, poglej usmiljeno na to daritev, katero tvojimu veličastvu darujemo za svoje grehe; in zbudi iz naših oči potoke solz, de bomo z' njimi plamene svojih grehov pogasili. Po Kristusu, Gospodu našim.

Raztergaj, o Gospod, zaveze naših grehov, in dodeli nam vnovič, kar si nam že enkrat dodelil, ter odreši nas z' odpušenjem, ki si se bil ponižal nas z' milostjo odrešiti: de ti bomo hvalni dar s' pravo radovoljnostjo in s' čistim sercam darovali.

Prósimo, o Gospod! naj nam ta daritev milost prave ponižnosti doseže, in iz naših serc ob enim poželenje mesá in očí in napùh življenja prežéne; de bomo trezno, pravično in pobožno živeli, ter večno plačilo dosegli.

O Bog, ki nas s' skrivnostimi in zapovedimi v' svojo podobo obnovljuješ; daj nam moč, popolnoma po tvojih zapovedih živeti, de dar ljubezni, ki si nam ga dal upati, po pričujoči daritvi nam zares dodeliš.

Prosimo, o Gospod, dodéli milostljivo svoji cerkvi dar edinosti in mirú, ki sta v' darovih, ki jih darujemo, skrivnostno zaznamnjana. Po Gospodu našim Jezusu Kristusu, kateri s' teboj živi in kraljuje v' edinosti svetiga Duha, Bog vekomaj. Amen.

Predglasje.

Mašnik ga poje, ali pa slovesno móli.

Vzdigni iz prahú se serce moje, moj duh povzdigni se v' nebesa, in jezik hvalo pój Bogu, po Jezusu Kristusu, Gospodu našim. Ali ker tebe, večne časti Kralj, spodobno ne morem hvaliti, se z' vsimi angeli in vikšimi angeli, s' Kerubi in Serafi sklenem, kateri ti dan na dan v' en glas ženó: Svét, svét, svét, Gospod Bog nebeških trum! Nebó in zemlja sté polne tvoje slave.

Hozana na višavah! Hvaljen bodi, kateri pride v' imenu Gospodovim! Hozana na višavah!

Spomin za žive.

O usmiljeni nebeški Oče! pernesemo ti ta presveti dar, in te v' imenu Jezusa Kristusa, tvojiga Sina, ponižno prosimo za tvojo sveto katolško cerkev, za našiga papeža I., za našiga škofa I., za našiga cesarja I., za vse pričijoče, in za vse verne kristjane. Prosim te, o Gospod! spomni se posebno tudi tistih živih, za ktere sim posebej dolžna, ali sim se namenila moliti, zlasti pa (Tukej imenuj žive, za ktere sveto mašo posebej daruješ, in za ktere ti je zlasti moliti).

Zdaj se sklenem z' vsimi svetniki božjimi, posebno z' visoko častitljivo vselej devico Marijo, materjo našiga Boga in Gospoda Jezusa Kristusa, in te prosim, dodéli meni in vsim vernim po njih zasluženji in prošnji vedno in povsod svojo mogočno pomoč. Po ravno tistim Jezusu Kristusu, Gospodu našim. Amen.

3. Povzdigovanje.

Ko se krùh posvečuje.

Per zadnji večerji je vzel Jezus krùh v' svoje svete in častite roke, je zahvalil svojiga nebeškiga Očeta, in ga posvétìl,

razlomil ter dal svojim učencam, rekoč: **Vzemite in jejte vsi od tega: Zakaj to je moje telo.**

Kadar se sveto rešnje Telo povzdigne.

Bodi češen in hvaljen, o Jezus, ki si tukej v' podobi kruha živ pričujoč! O Jezus, bodi mi milostljiv! o Jezus, bodi mi usmiljen! o dobrotljivi Jezus, odpusti mi moje grehe!

Ko se vino posvečuje.

Po večerji je vzél Jezus tudi kelih z' vinam v' svoje svete in častitljive roke, zahvalil nebeškiga Očeta, in ga posvetil ter dal svojim učencam, rekoč: **Vzemite in pite vsi iz njega: Zakaj to je kelih moje kervi, nove in večne zaveze, skrivnost vere, ktera bo za vas in za njih veliko prelita v' odpušanje grehov. Kolikorkrat bote to delali, storite v' moj spomin.**

Kadar se sveta rešnja Kri povzdigne.

Bodi češen in hvaljen, o Jezus! ki si tukej v' podobi vina živ pričujoč. O Jezus, tebi živim! o Jezus,

tebi umerjem! o Jezus, tvoja sim živa in mertva! Daj, o Jezus! de tvoja draga kri nad menoj ne bo zgubljena.

Po povzdigovanji.

Kakor nam je naš dobrotljivi Zveličar zapovedal, se zdaj spomni tvoje sveto ljudstvo, o Bog! ravno tistiga Kristusa, tvojiga Sina, Gospoda našiga; ravno tako tudi njegoviga zveličavniga terpljenja, njegoviga od smerti vstajenja, in njegoviga častitljivega vnebohoda. V tem spominu darujemo tvojimu presvitlimu veličanstvu ta prečisti, in neomadežani dar, ta sveti krùh večniga življenja, in ta kelih brezkončniga zveličanja.

Z' milostljivim in perjaznim obličjem poglej, o Gospod! na ta naš dar, in sprejmi ga tako dobrotljivo, kakor si sprejél dar svojiga pravičniga služabnika Abelna, dar očaka Abrahama, in dar véliciga duhovna Melkizedeka.

Ponižno te prosimo, vsigamogočni Bog! réci, naj ti ta dar tvoj sveti angel pernese na nebeški altar pred tvoje božje obličje, de, kar koli nas bo presveto Jezusovo telo in njegovo presveto kri vživalo, se z' vso nebeško dobroto in milostjo napolnimo. Po ravno tem Kristusu, Gospodu našim.

Spomin za mertve.

Usmili se tudi, o dobrotljivi nebeški Oče! svojih služabnikov in služabnic, ki so z' znamnjem svete vere pred nami v' večnost šli, in se še v' vicah očišujejo. Posebno te pa prosim za (Imenuj jih tukaj, za ktere ti je posebno moliti). Perserčno te prosimo, o Gospod! dodéli tem in vsim, ki v' Kristusu počivajo, kraj hladú, lúci in mirú po Kristusu, Gospodu našim. Amen.

Pa tudi na nas, uboge grešnike, se milostljivo ozri, o Gospod, ker zaupamo v' tvojo neskončno milost; vzêmi nas po tem revnim življenji v' družbo vsih svojih izvoljenih, ne zavoljo našiga zasluženja, ampak iz svoje milosti po neskončnim zasluženji Jezusa Kristusa, Gospoda našiga. Amen.

Oče naš, kateri si v' nebesih i. t. d.

Odreši nas, prosimo te, o Gospod! od vsiga hudiga, pričijočiga in prihodnjiga; in na prošnjo prečiste in častitljive vselej device Marije in vsih svetnikov nam daj mir v' našim življenji, in brani nas pred vsimi sovražniki, de nas v' zmote ne zapeljejo, in od tebe ne odvernejo. Amen.

Jagnje božje.

O Jezus, nedolžno jagnje božje, usmili se, usmili se nas! Daj nam mir s' teboj,

daj nam mir vesti, daj nam tisti srečni mir, kteriga svét ne more dati. Ohrani tudi svojo sveto cerkev v' miru in edinosti, in zaverni njé sovražnike na pot pokore in zveličanja.

Gospod Jezus Kristus, Sin živiga Boga, ki si po volji Očeta, s' pomočjo svetiga Duha, s' svojo smertjo svet oživil, ponižno te prosim, očisti vselej, prejden tvoje sveto rešnje Telo prejmem, moje serce od vsih grehov, in daj mi gnado, de se od tebe in tvojih svetih zapoved nikdar ne ločim. Amen.

O Gospod Jezus Kristus! obvari me po svoji neskončni dobroti, de te per svetim obhajilu nikdar nevredno ne bom prejéla. Obvari, obvari me te grozne nesreče, in stóri z' menoj usmiljenje, de ne bom sama sebi pogubljenja jedla, temuč, de bo tvoje presveto Telo moje dušo vselej za večno življenje ohranilo. Amen.

4. Mašnikovo obhajilo.

Gospod, nisim vredna, de greš pod mojo streho; ampak reci le z' besedo, in ozdravljena bo moja duša! (Reci trikrat).

Tudi ti se po duhovno obhajaj, in reci:

Mašnik zdaj vživa sveto rešnje Telo in sveto rešnjo Kri v' podobah kruha in vina; o moj Bog! kako bi bila jest srečna, ko bi okusilo tudi moje serce ta angelski

kruh, ko bi mi bila dana ta nebeška jéd! O Jezus, preljubi Ženin moje duše! v' globočini sercá me bolí in peče, de sim te žalila, in nisim vredna, te prejeti. Vendar moja revna duša hrepení po tebi, kakor žejin jelen po merzli vodi. Usmili se me, o Jezus! odpusti mi moje grehe; za terdno ti obljubim, de se bom posihmal s' tvojo gnado vsih grehov varovala, posebno pa tega, h' kterimu sim nar hujši nagnjena. S' takim sklepam te prosim, o moj Gospod! pridi s' svojo gnado in ljubeznijo v' moje serce, razveséli, potolaži, oživi me spet k' vsimu dobrimu! Nasiti mojo dušo s' presvetim rešnjim Telesam, napôji jo s' presveto rešnja Kervjo. Nikar ne glej mojih grehov, s' kterimi sim te tolikrat razžalila; glej pa revšino moje duše, ktera berž slabí in péša, če s' teboj ni sklenjena. Pridi tedaj, o presladka nebeška mana, povikšaj v' meni vero, vterdi moje upanje, vžgi mi gorečo ljubezin, in daj mi keršansko serčnost, de rajši umerjem, kakor bi tebe razžalila, ki si ves ljubezin in dobrotá. Amen.

Po zavživanji.

Molímo.

Gnado svetiga Duha, o Gospod Bog! milostljivo v' naše serca vli, de bomo za-

mogli svoje grehe z' zdihovanjem in solzami izmivati, in de po tvoji dobroti željêno odpušenje dosežemo. Po Kristusu, Gospodu našim.

O Gospod, naša pomoč in bramba! podperaj nas; serce in celo telo nam s' sramožljivostjo oživi in z' novo čistostjo navdihni; de bomo po tem dâru, ki smo ga tvoji dobroti darovali, pred vsimi skušnjavami zavarvani.

Naj, o Gospod! vžitje tega presvetiga Zakramenta madeže naših grehov zbríše, ter nas s' skazovanjem ponižnosti v' nebeško kraljestvo perpelje.

Ponižno prosimo, o Gospod! naj milost svetiga Duha naše serca razsvetli, in s' sladkostjo popolnoma ljubezni obilno napolni.

Stóri, prosimo, o Gospod! de bomo z' večnim vživanjem tvojiga božanstva razveseljeni, ker podobo tega večniga vživanja imamo v' časnim prejemanji tvojiga presvetiga telesa in presvete tvoje kervi; ki živiš in kraljuješ z' Bogam Očetam, in svetim Duham, Bog vekomaj. Amen.

Blagoslov (ali žegen).

Blagoslôvi nas, prosimo te, sveta Trojica: Bog † Oče, Bog † Sin, in Bog sveti † Duh, in tvoj blagoslov ostani vselej per nas. Amen.

Zadnji evangeli.

V' začetku je bila *Beseda*, in *Beseda* je bila per *Bógu*, in *Bog* je bila *Beseda*. Ta je bila od začetka per *Bógu*. Vse reči so po nji vstvarjene. V' nji je bilo življenje, in življenje je bilo luč ljudi. Ta je bila prava luč, ki razsvetlí sleherniga človeka, kateri na svet pride. Na svetu je bil, in svet je od njega storjen, pa svet ga ni spoznal. *In Beseda je meso postala* (se z' desnim kolenam poklekne) in med nami prebivala; in vidili smo njeno čast, čast kakor edinorojeniga od *Očeta*, polno gnade in resnice.

Po sveti maši.

Prosim te, predobrotljivi **Gospod Jezus Kristus**, naj bo tvoje terpljenje moja moč, de me váruje, brani in zavétova; tvoje rane naj bodo moja dušna jed in pijača, de me nasítujejo, napajajo in razveseljujejo; pokropljenje tvoje kervi naj me opère od vsih mojih zadolženj; tvoja smert bodi moja večna čast. V' tem življenji mi bodi poživek, veselje, zdravje, in sladkost mojiga serca; ki živiš in kraljuješ z' **Bogam Očeta**m v' edinstnosti svetiga **Duha, Bog** vekomaj. Amen.

O presveta in prečastitljiva **Devica Marija**, mati našiga **Gospoda Jezusa Kristusa**, vsiga svetá kraljica, ki si bila vredna, ravno

tistiga stvarnika vsih stvari nositi, ktereiga naj svetejši telo in kri smo zdaj per sveti maši na altarji darovali; perstopi k' njemu za me, ubogo grešnico, in sprosi mi, kar koli sim per obhajanji té neizrečene skrivnosti védama ali nevédama, z' razmišljenostjo, z' vnemarnostjo, ali kakor koli si bodi, zagrešila, naj mi po tvoji presveti prošnji dobrotljivo odpusti, on, ki živi in kraljuje na vse vekomaj. Amen.

III. Napeljevanje,

Kristusovo terpljenje vsako uro podnevu zasluživo premišljevati.

Zvečer, ob šestih: Jezus je učencam nogé umival. (Jan. 13.)

Ob sedmih: Jezus je zakrament svetiga rešnjiga Telesa postavil. (Mat. 26.)

Ob osmih: Jezus je na oljski gori molil, kervav pot potil, in je bil vjet. (Mat. 26.)

Ob devetih: Jezus je bil k' Anu in Kajfu peljan, in neusmiljeno za uho udarjen. (Jan. 18, 22.)

Ko spat greš, premišljuj, kako so Jezusa v' Kajfovi hiši celo noč zasramovali, mu v' obraz pljuvali in ga s' pestmi bili. (Mat. 26.)

Zjutraj, ob štirih: Jezus je bil peljan v' zbirališe, kjer so véliki duhovni, starasini in pismarji svet imeli zoper njega, de bi ga v' smert izdali. (Mat. 27.)

Ob petih: Jezusa so zvezaniga peljali in izdali Poncju Pilatu. (Mat. 27.)

Ob šestih: Jezusa je Herod s' svojimi vojšaki zaničeval in zasramoval in ga v' belo oblačilo oblekel. (Luk. 22.)

Ob sedmih: Jezus je bil k' Pilatu nazaj poslan in za razbojnikom Barabam postavljen. (Mat. 27.)

Ob osmih: Jezus je bil neusmiljeno bičan (gajžlan). (Jan. 19.)

Ob devetih: Jezus je bil s' ternjem kronan in grozno zasramovan. (Jan. 19.)

Ob desetih: Jezusa, vsiga kervaviga, s' ternjevo krono in s' škerlatastim oblačilam, je Pilat ljudstvu perpeljal, in potem v' smert obsodil. (Jan. 19.)

Ob enajstih: Jezus je sam svoj križ nesel na goro Kalvarijo. (Jan. 19.)

Opoldan: Jezus je bil med dvema hudo delnikama križan. (Jan. 19.)

Ob eni: Jezus je molil za svoje sovražnike. (Luk. 23.)

Ob dvéh: Jezus je spreobernjenimu razbojniku raj obljubil. (Luk. 23.)

Ob treh: Jezus je na križu umerl. (Jan. 19.)

Ob štirih: Jezusovo stran je vojak s' sulico odperl. (Jan. 19.)

Ob petih: Jezusa so s' križa sneli in pokopali. (Jan. 19.)

Kadar ura bije, se zahvali Jezusu za tisto terpljenje, ki ga je za te to uro terpel, ter reci:

Srečna ura, v' kateri je moj Jezus učencam nogé umival! (ali: zakrament svetiga rešnjiga Telesa postavil, kervav pot potil i. t. d.) Prosim te po té skrivnosti tvojiga terpljenja, pridi mi na pomoč ob moji smertni uri! Amen.

Gotovo bo umirajočimu velika tolažba, ako se je celo svoje življenje v' té pobožnosti vadil.

IV. Razne molitve.

Ponovljenje kerstne obljube.

Vsigamogočni, večni Bog! vstvaril si me po svoji podobi in si me do tega trenutja ohranil; vodil si moje pota, iz marsiktere nevarnosti si me rešil in obvaroval toliko družiga zlega; dal si mi dobre starše in dobre ljudi, ki mi vedno dobrote delé; slab otrok sim bila in še tebe pomniti nisim zamogla, ko si me ti že z' usmiljenjem obiskal. Vzel si me per svetim kerstu za svojiga otroka in sprejel si me za deležnico nebeškiga kraljestva. Iz celiga serca se ti zahvalim za vse té dobrote, posebno pa za sveti kerst. Odpovem se dans zopet hudiču in vsimu njegovimu napuhu, in vsimu njegovimu djanju, kakor tudi vsim zapeljivcam, njegovim najemnikom; odpovem se vsim napčnim šegam, in vsim drugim pregreham, in vsimu zapeljivimu svetu. Vêrujem v' tebe, vsigamogočniga stvarnika nebes in zemlje; vêrujem v' Jezusa Kristusa, Gospoda našiga, ki je rojen bil in je terpel; vêrujem v' svetiga Duhá, sveto katoliško cerkev, občestvo svetnikov, odpušenje grehov, vstajenje mesa in večno življenje. **Terdno skle-**

nem, s' tvojo gnado po nauku svete, katoliške in apostolske cerkve do smerti živeti, de v' večno zveličanje pridem. Po Jezusu Kristusu, Gospodu našim. Amen.

Molitev za gnado božjo.

(Molitev sv. Avguština.)

Vsigamogočni, večni, trojedini **Bog!** v' tvoje mogočne roké zročim dans in vselej svojo dušo in vse njene moči, svoje telo in vse njegove počutke, vse svoje misli, željé in dela, vse svoje znotranje in zunanje, svojo vero in svojo stanovitnost, de jih vedno po dnevu in po noči pod svojim svetim varstvom ohraniš. Usliši me, presveta Trojica, in varvaj me vsiga zlega, vsiga pohujšanja in vsiga greha, vsiga zalezovanja in vse skušnjave peklenkiga duhá in vsih vidnih in nevidnih sovražnikov. Uči me dans tvojo sveto voljo spolnovati; odženi od mene, kar v' meni sovražiš; odzemi, kar mi je škodljivo, in dodeli mi, kar mi je koristno. Zanesi mi dans in vselej zavoljo grehov; usmili se mojih sovražnikov; daj mi serce, ki se tebe bojí, duhá, ki tebe ljubi, um, ki tebe razuméva, ušesa, ki tebe slušajo, in očí, ki tebe gledajo. Dodeli mi, de dobro in hudo prav razločim, in vári me vsiga zlega na duši in na tele-

su, ki si svet in vse hvale vredin vekomej. Amen.

Molitev za duhá prave pobožnosti.

Dodeli mi, o milostljivi Bog! dodeli mi duhá prave pobožnosti, in ob času molitve vso mojo dušo tako k' sebi vleci, in vse moje misli tako k' sebi obračaj, de se le s' teboj pečám in sladkost tvoje Božje pričujočnosti v' mirni tihoti svojiga serca uživam, po Jezusu Kristusu, Gospodu našim. Amen.

Molitev za duhá zatajevanja.

O Jezus, ki si rekel: „Ako hoče kdo za menoj priti, naj zatají sam sebe, in naj vzame svoj križ, in naj hodi za menoj!“ dodeli mi, prosim te, tolikanj potrebniga duhá zatajevanja; dodeli mi pa tudi gnado, de vse svoje počutke tako v' oblasti imam, de si, jih vedno berzdáje, čedalje obilniši plačilo v' nebesih zaslužim, in, de bom, kakor sim zdaj s' teboj v' terpljenji, tudi enkrat s' teboj v' poveseljenji, ki živiš in kraljuješ z' Bogam Očetam v' edinosti svetiga Duhá Bog vekomej. Amen.

Molitev za ljubezin do Bogá in do bližnjiga.

O moj Bog! ni jé večí nesreče, kakor

če tebe ne ljubim. Vli tedej tako ljubezen v' moje oserčje, de tebe ljubim iz vsiga svojiga serca, iz vse svoje duše, iz vse svoje misli in iz vse svoje moči, svojiga bližnjiga pa kakor samo sebe. Dodeli mi tako ljubezen, ktera tebe, zavoljo tebe samiga, kot neskončno svetost in dobroto, vse perjatle le v' tebi, neperjatle pa zavoljo tebe ljubi. Dodeli mi tako ljubezen, ki tebe čez vse ljubi, ki vse le ná-te obrača, ki v' vsih rečeh le tebe najde, ki ni samopridna, ampak le tvoje ime poveličevati si perzadeva. Dodeli mi táko ljubezen, ki je poterpežljiva, krotka, ponižna, modra in previdna, ki ne misli hudó, ki se ne veseli nad krivico, ampak se veseli nad resnico. Dodeli mi táko ljubezen, ki vse pokrije, vse véruje, vse upa, vse prenese. Dodeli mi zadnjič táko ljubezen, brez ktere nisim nič in brez ktere mi vse nič ne pomaga, ljubezen, ki ne bo nikdar nehala, ki je močnejši kot smert, ki je v' tem življenji edino zasluženje pravičniga in ki mu v' prihodnjim življenji obilno plačilo in večno zveličanje perpravi!

Molitev za dar ponižnosti.

O Jezus, edinorojeni Sin Boga Očeta, ki si se bil tolikanj ponižal, de si nebeško veličastvo zapustil, iz ljubezni do nas greš-

nikov človek postal in pokorin bil do smerti in sicer do smerti križa, uči me ponižnost, daj mi spoznati, kolikanj kroták in iz serca ponižin de si. Vtisni mi globoko v' serce ta nauk, v' katerim vsa človeška vednost obstojí, de sama od sebe nič nisim, de sim, kar imam, le od tebe prejela, in de se imam za vse le tebi zahvaliti. Ponižaj me pod svojo vsigamogočno roko. Daj mi spoznati in občutiti svoje slabosti in pregrehe. Ne perpusti, de bi se prevzela, se boljši mislila, kakor sim, dobre lastnosti in darove sebi perpisovala, ki mi jih je le tvoja neskončna milost podelila. Nikar mi ne perpusti dobriga iz tega namena delati, de bi me ljudje vidili in hvalili. Perlizovanje in človeška hvala naj me nikdar ne zapeljeta. Nikar mi ne perpusti čez druge povzdigovati se; dodeli mi veliko več krotkost, ki je perljudna, odjenljiva, in se veselí, kadar se bližnjimu čast in hvala daje. Jest pa bodi iz serca ponižna, zadovoljna in mirna, ako me svét ne pozna, ali če me ponižuje in zaničuje.

Molitev k' Jezusu in Marii za ohranjenje nedolžnosti.

O Jezus, perjatelj čistih duš, ki si si nar čistejši devico Marijo mater zvolil in ki si med vsimi učenci nedolžniga Janeza nar

bolj ljubil, zročim ti polna zaupanja svoje telo in svojo dušo, de ji med zapeljevanjem tega sveta neomadežane ohraniš. **O Jezus!** tebi zročim svojo nedolžnost, ta dragi zaklad, ki si mi ga z' britko smertjo na križu perdobil. **Bodi** mi varh in podpornik na nevarnim potu tega življenja, de tega draziga zaklada svoje mladosti ne zgubim; pomagaj mi, de svojiga telesa, ki je bilo per svetim kerstu v' tempel svetiga Duhá posvečeno, ne oskrunim, temuč v' čist in neomadežan dar ohranim. **V'** ponižnosti upam, de bo tvoja gnada moji slabosti moč dala. Čuti hočem in moliti, de v' skušnjavo ne padem. **Ako** pa moram po tvoji presveti volji skušana biti, kakor nekdej tvoj zvesti služabnik **Jožef** in čista **Suzana**, razsvetli hitro mojo dušo, de vidim brezno, ki se mi odpira; obudi v' mojim sercu sveti strah tebe razžaliti in vekomej od tebe ločiti se; pošlji mi svojiga angela, de me spremlja in vodi, kakor je nekdej sveti **Rafael** čistiga **Tobijata** spremil in iz nevarnost rešil. **Slušati** hočem prvi glas tvoje gnade in bežati, kjer bežati zamorem; če mi pa to ni mogoče, ráji umerjem, de le dušniga življenja, nedolžnosti, s' smertnim greham ne zgubim.

Ker pa veš, de brez tebe nič ne premorem, me podpiraj tvoja vsigamogočna

roka per čuvanji, molitvi in vojskovanji; in tebi samimu bodi vsa čast in hvala, ako si tvojo gnado vidne in nevidne sovražnike premagam. Obvari moje oči, de jih minljiva posvetna lepota nikdar ne oslepi, de veliko več v' neminljivo, večno lepoto nebeškiga kraljestva pogledujejo, kamor nič nečistiga priti ne more. Zagrádi moje ušesa, de se nikdar grešnim pogovorom ne vdajo, de pa rade tvoje besede poslušajo, ki imajo večno življenje. Vládaj moj jezik, de se le v' tvojo hvalo in v' podučenje in spodbujenje mojiga bližnjiga obrača. Ravno jezik te mora posebno poveličati, ker se nanj tvoje rešnje Telo tolikrat položi. O moj Jezus! ali bi mogla toliko nehvaležna biti, de bi tebe, neomadežano Jagnje Božje, na nesramni jezik in v' nečisto serce sprejela? Veliko bolj bi te to bolelo kot terpljenje na križu, ker že senco greha studiš. Obljubim, de ne bom nikdar tvojih ran, tvojih bolečin z' greham ponovila. Bom pa v' skušnjavi v' tvoje rane perbežala in v' njih zoper silo grešniga poželenja pomoči iskala. Preljubi Jezus! vtisni mi globoko v' serce svoje bolečine, de jih imam vedno pred očmi; potem se mi greha ni bati. Zakaj kako bi bilo mogoče, tebe ne ljubiti, ki si me do smerti ljubil? In kako bi bilo mogoče, tebe, preljubeznjiviga Bogá, razžaliti, ki si mogel zavoljo

mojih grehov terpeti in ki te sleherni greh vnovič križa?

V' nedolžnosti in v' čednostih bodi čas moje mladosti tebi posvečen! Saj nič drugiga kot le čisto serce me zamore v' vsih zadevah mojiga življenja srečno storiti; in ti sam si rekel: Blágor jim, kateri so čistiga serca; ker oni bodo Bogá gledali! Tebi ledej darujem svoje serce in vse njegove nagnjenja, želje in hrepenjenja, ne samo zato, ker si ti zapovedal, de te moramo iz vsiga serca ljubiti, temuč, ker le tvoja ljubezen pravo srečo in zveličanje dodelí.

In ali bi ne bila za me nar večí sreča, ko bi tistim perdružena bila, od katerih sveti Duh govori: O kako lep je čist zárod, ki se v' čednostih sveti; ker većin je njegov spomin: per Bogu in per ljudéh hvalo ima; — ko bi bila v' tisto zvoljeno družbo peršteta, ki bodo enkrat za Jagnjetam hodili in pésem peli, ki je nihčè ne more peti razùn njih, ki so device? — Ali bi ne bila ravno tukej tebi, o moj Jezus! in tvoji prečisti Materi prav podobna?

Zato si pa tudi hočem neprenehama perzadevati, temu nar lepšimu zgledu svete nedolžnosti podobno ohraniti se. O kraljica devic! v' tvoje varstvo se zročim dans in vse dni svojiga življenja. O stegni svoje milostljive roké nad me; vodi me po potu

zveličanja; navdajaj me s' straham Božjim
in z' ljubeznijo do Jezusa, de me bo po
tvoji mogočni prošnji z' belim oblačilam ne-
dolžnosti ozaljšano **On**, Jagnje Božje, v'
nebeško svatovšino poklical, kamor bodo le-
tisti peršli, ki so čistiga sercá. Amen.

svetih; navduš me s' strahom Božijim
in s' ljubavijo do Jezusa, da me bo
tvoj močnejši prošnji v belem oblaku
daljdati oxalzano O: Jago Bože,
nebeško svatovšino pokloni, hrami bodo
tati perši, ki so čulga serci. Amen.

Obség.

Stran

Deviška čistost.

Vrednost in lepota deviške čistosti 8

Pomočki čistost ohraniti.

Molitev	10
Sveto Obhajilo	10
Zatajevanje	11
Samotnost	12
Grešne perložnosti se varovati	13
Le samiga Boga iskati	15
Kako naj bogoljubna duša vsa božja bo Molitev	16 24
Zakrament svete pokore	25
Nekoliko od sv. Obhajila	27
Pogosto sv. Obhajilo	28
Zavernitev nekterih vgovorov zoper pogosto sv. Obhajilo	30
Opominovanje k' pogostimu sv. Obhajilu	33
Od duhovniga Obhajila	34
Vsakdanja prošnja za odpušenje vsih nehvalež- nost, ktere se Jezusu v' nar sve- tejšim Zakramentu zgodé	37
Obiskovanje Jezusa v' presvetim Zakramentu Molitev pred sv. rešnjim Telesam	38 42

Perstavek.

I. Kako med sveto mašo Kristusovo terpljenje premišljevati	44
II. Mašne molitve	47
III. Napeljevanje, Kristusovo terpljenje vsako uro po dnevu zasluživo premišljevati	65
IV. Razne molitve	67
Ponovljenje kerstne obljube	67
Molitev za gnado božjo	68
Molitev za duhá prave pobožnosti	69
Molitev za duhá zatajevanja	69
Molitev za ljubezen do Bogá in do bližnjiga	69
Molitev za dar ponižnosti	70
Molitev k' Jezusu in Marii za ohranjenje nedolžnosti	71

Vigred ali spomlad
Ljuba vigred se rodi
In ozvoga vse stvari
Lepo ptice projo
Ono rožice cveto.

2.

Priletijo lastovce
Lepo drobne ptice
In cverčijo prav na glas
Da je zdaj veseli čas.

3.

Pride tudi kukovca
Vsa prijazna ptica
Ona se tudi veseli,
Ker se vse orlene.

4.

Zdaj golibar v kratki leti
In se tudi veseli.

Švarnikin prepeva čas
Kteri daje čemlje čas.

5.

Prepelica se glasi
In proje Pet peti!
Čemlje hladna postelja
Je vsa lepa zelena.

Vigred za minula 40

Leto se približalo

Ravno tako mladost biva

Tu se v starost spremeni

Kar po letni čas cveti

To v jeseni dozori

Tu kae lepo skalo je

To za zimo shrani se

Barba grata kraj gre

Zima publicuje se

Vse se spravlja mirno spat

Druge vigredt. opet vstati,

Ravno tako hitro odleti

Tud stavilo nasit dni

Kam sparye b. pokopi

Kar se hvoa mersel grob,

Spali bomo le v čas

Tride vigredt. tud za mas

bitali. Plomo, enkrat v

novi in venni vigredi
Stara porem.

650

709388

+2 add.